

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulev. Regele Ferdinand 4 22.
(Józsei Ióherceg-ut.)

Sürgönycím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS:

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre	— —	1080 Lei
Fél évre	— —	540 Lei
Negyed évre	— —	270 Lei
Havonta	— —	90 Lei
Hirdetések	díjazás	szerint.

EGYES SZÁM ÁRA — 5 Lei
VASÁRNAP — — — 6 Lei

Bucarestben 50 banival több.

Béke és rend kell!

Cuza professzor ismét akcióbba lépett. A demagógiájáról ismert jasi egyetemi tanár újra kibontotta zászlóját, amelyre a gyűlölködés jelszavát írta fel. A főiskolai tanár, akinek hivatása az lenne, hogy építő munkára ambicionálja a fiatalságot és a tudást terjessze hallgatói között, lázító beszédeiben újra a gyűlölködés magját hintette el a diákok lelkében. Zászlót bontott és ezzel ismét megkezdődtek az antiszemita botrányok, amelyek eddig is mérhetetlen károkat okoztak az országnak. Megkezdődtek a vonatokon az igazoltatások, verekedések, amelyek nem is olyan régen a nagyváradi és kolozsvári gyászos emlékü eseményekhez vezettek. Ma még csak helyi jelentőségűek ezek a kilengések. Iéő azonban, hogy ha a hatóságok nem lépnek idejében közbe, akkor megismétlődnek az elmúlt esztendő szomorú eseményei.

Ma, amikor a gazdasági válság tetőpontjára emelkedett, amikor hatványozott mértékben szüksége van Romániának a művelt világ föndulatára, százszorosán vigyázni kell a rendre és minden eszközzel meg kell akadályozni, hogy a félrevezetett ifjuság újabb atrocitásokra ragadtathassa el magát. De nemcsak a külföldi relációk, hanem az ország belső rendje is feltétlenül megköveteli, hogy minden rendbontó akciót csírájában elfojtsanak. Nem lehet megengedni, hogy amikor megindult az építő munka, amikor a konszolidáció után áhítunk, akkor elhárthatatlannak látszó akadályokat gördítsenek a fejlődés útjába.

Cuza professzor ismét akcióbba lépett. Szomorú ez a tény, de reméljük, hogy a hatóságok erélyes közbelépésével jelentéktelen epizódá válik összezsugorodni. Reméljük, hiszünk, hogy Maniu Gyula és kormánya meg fogja találni a módját annak, hogy a félrevezetett fiatalságot jobb belátásra bírja, mert minden józan ember tisztán látja, hogy milyen óriási veszélyt jelent az országnak, ha továbbra is öbötött kezekkel nézik obskurus elemek gonosz agitációját. El kell jöjjön már végre az az idő, amikor ennek az országnak minden polgára megtalálja boldogulását, amikor nem nemzetiség és vallás szerint osztályozzák a polgárokat, amikor mindenki, aki egyformán teljesíti az állammal szemben kötelezettségeit, érvényesítheti az őt megillető állampolgári jogokat. Itt van már az ideje annak, hogy egymásban az embert nézzük és hiszünk, hogy letűnt már az a korszak, amikor egyes felelőtlenek tömegeket tudnak lázba hozni és demagógiájukkal lángborithatnak egy országot. Cuza professzor zászlót bontott, nagyhangú frázisokkal fűszerezett beszédében keresztény gettót követelt, ahova nem teheti be a lábát zsidó. Cuza azonban hiába beszélt, a demagógia korszaka letűnt és izgága kijelentéseit minden józan ember mosolya fogadja. A zavaros idők már elmúltak és Cuzaék csillaga is letűnt, mert Románia békéért áhító lakossága nem enged magát többé leketlen izgatóktól félrevezetni. A kormány pedig minden eszközzel meg fogja akadályozni a rendbontási kísérleteket. Ennek az országnak béke kell és ezt a békét meg kell őriznünk minden áron.

Egy angol lap szerint Ausztria forradalom előtt áll.

El akarják költöztetni a parlamentet Bécsből.

Londonból jelentik: Szenzációs cikket közöl Ausztriáról a Daily Telegraph legújabb száma. A lap bécsi tudósítója szerint Ausztriában forradalom áll küszöbön. Ezt igazolja a keresztényszocialista párt hivatalos lapjának, a Reichspostnak indítványa, amelyben azt javasolja a kormánynak, hogy költöztesse el a parlamentet Bécsből az ország egyik kisebb

városába. A Heimwehr felfegyverzett tagjainak felvonulásai, a vezérek beszédei, mind azt bizonyítják, hogy Ausztriában komoly események készülnek. Hiába az osztrák kormány minden cáfolata — fejezi be a lap, — minden azt igazolja, hogy a külföldön Ausztriával kapcsolatosan elterjedt rémhírek nem alaptalanok.

Holnap délután a népszövetségi tanácsülés elé kerül az optánsügy.

Henderson a közvetlen tárgyalások újból való felvételét fogja javasolni Románia és Magyarország között. — Szenzációs tervezet egy népszövetségi légi hadsereg felállítására.

Genfből jelentik: Szenzációs tervezetet terjesztett a Népszövetség elé M. Clifford Harmon, az aviatikusok nemzetközi szövetségének elnöke. A világhírű repülő azt ajánlja, hogy a Népszövetség nagy légi hadsereget szervezzen, amivel fegyveres nyomtatékat is tud adni a béke megóvása érdekében hozott határozatainak. Ez előmozdítaná a leszerelést is, mert feleslegessé tenné, hogy az egyes államok nagy hadsereget tartsanak és hadianyagot gyűjtsenek saját biztonságuk megóvása céljából. A légi hadsereg félelmetes erőt jelentene és az államok meggondolnák magukat, mielőtt háborúba kezdenének. A haderő élén egy, a Népszövetség tanácsa által választandó marsall állana, míg a főtiszteket az egyes államok delegátusaiból állítanák össze. Valamennyi államnak százalékos arányban kellene hozzájárulnia a légi hadsereg fentartásához. A tervezet Genfben nagy érdeklődést keltett.

Ma délelőtt a népszövetségi paktum ügyében tárgyaló bizottság ült össze, hogy az angol javaslatot vegye tárgyalás alá. Az ülésen báró Rollin belga delegátus kijelentette, hogy a Kellog-paktum aláírása után teljesen megváltozott a semlegesség fogalma. Az az állam, amely háborút visel, nemcsak a vele szemben

álló állammal hadakozik, hanem a többi, Kellog-paktumot aláíró állammal is, amelyek semmiesetre sem lehetnek semlegesek.

Genfből jelentik: A holnap délután tartandó nyilvános népszövetségi tanácsülés tárgysorozatán nyolcadik pontként szerepel a román—magyar optánsügy kérdése, illetve a magyar delegációnak javaslata ebben az ügyben. Az előadó Henderson lesz, aki napokon át folytatott tárgyalásokat mindkét állam képviselőivel és aki ma készítette el előadói javaslatát.

A Daily Telegraph genfi híradása szerint Henderson azt fogja javasolni, hogy a román—magyar optánsügyben a felek folytassák a közvetlen tárgyalásokat, amelyek bizonyára eredményre fognak vezetni.

Budapestről jelentik: A belga miniszterelnök, mint a hágai konferencia elnöke, a budapesti belga követség útján értesítette a magyar kormányt, hogy abba a bizottságba, amely a békeszerződéssel kapcsolatos pénzügyi kérdéseket tárgyalja le Magyarországgal, Ausztriával, Bulgáriával kapcsolatban, az érdekelt államokkal együtt Magyarország képviselőjét is meghívják, mihielyt a magyar államot érdeklő kérdések tárgyalás alá kerülnek.

Lucacievici volt miniszter Kolozsvárott súlyosan megbetegedett

Lucacievici, aki a boncidai méntelepet akarta meglátogatni, erős szivgörcsöket kapott. — Esméletlen állapotban találtak rá a volt miniszterre szállodai szobájában.

Clujról jelentik: Tegnap Kolozsvárra érkezett Lucacievici képviselő, volt miniszter, hogy a kormánytól kapott megbízatása értelmében felülvizsgálja a boncidai méntelepet. Reggel akart kimenni Boncidára, ahol egy nagyobb társaság várta a volt minisztert, aki azonban nem jelent meg a megbeszélés időben, ezért a várakozók közül többen felkeres-

„Az összes kisebbségek közül a magyarok szenvednek legtöbbet.”

A legnagyobb svéd estilap érdekes cikke a kisebbségi kérdésről.

Stockholmból jelentik: A Nyagadliszt Akkada, a legnagyobb svéd estilap mai száma részletesen foglalkozik a kisebbségek kérdésével és megállapítja, hogy az összes kisebbségek közül a ma-

ték szállodai szobájában, ahol Lucacievici eszméletlen állapotban fekiidt ágyában.

Az első pillanatban senki sem tudta, hogy mi történt, majd orvost hívtak, aki megállapította, hogy a volt miniszternek erős szivgörcsei vannak, amiért csendre és nyugalomra van szüksége. Lucacievicit egyelőre szállodai lakásán ápolják.

gyarok szenvednek a legtöbbet. Részletesen fejtegeti azután azt a szomorú tény, hogy az utódállamok megakadályozzák, vagy pedig alaposan megnehezítik azt, hogy a magyar könyvek a határon keresztül jussanak. Vészi József genfi beszédét ismerteti ami Genfben nagy megdöbbenést váltott ki a delegátusok körében, amikor hallották, hogy még a magyar könyveket sem engedik a kisebbségekhez.

Eredeti Rembrandt-festményt fedeztek fel állítólag Aradon.

Giurgiu Romulus rendőrprefektusi titkár lakásán egy régi képet talált, amely szakértői vélemények szerint vagy eredeti Rembrandt, vagy a festő iskolájából származik és nagy értéket reprezentál.

(Arad, szeptember 18.) A szerencse a lábunk előtt fekszik, csak meg kell látnunk és le kell hajolnunk érte. Ez a régi elmélet igazolódott most be Aradon az államrendőrség prefekturái igazgatójával, Giurgiu Romulussal. A prefektusi igazgató esztendőkkel ezelőtt lakásának egyik eldugott helyén egy olajfestményt fedezett fel. A repedezett kép egy öreg szakállas embert ábrázolt és eszébe jutott Giurgiu Romulusnak, hogy ezt a festményt még szüleinek lakásán látta, akik valószínűleg nagyszüleitől örökölték. Nem tulajdonított a fel-fedezett képnek különös fontosságot. Rámanékküli, kopott, összeropodott festmény volt, amely nem árulta el, hogy nagy értéket képviselhet. Egy ízben Petran Coriolan egyetemi tanár látogatta meg Giurgiut és véletlenül meglátta a képet.

Hosszasabban megvizsgálta és kijelentette, hogy a festmény vagy Rembrandt-iskola, vagy eredeti Rembrandt.

Figyelmeztette Giurgiut, hogy a képet szakértővel vizsgáltsa meg, mert nincsen kizárva, hogy rendkívül nagy értéke van.

Giurgiu Romulus először Budapestre küldte fel a festményt, ahol a Nemzeti Múzeum szakértő bizottsága hasonló véleményt mondott róla, mint Petran Coriolan:

„A kép vagy eredeti Rembrandt, vagy a világ híré festő iskolájából származik.”

A prefekturái igazgató a napokban elküldte a képet a nagyszombati Szász Nemzeti Múzeumba, ahonnan az ma érkezett vissza Aradra. A kép mellé levelet mellékeltek, amelyben dr. Spech, a múzeum igazgatója kijelenti, hogy teljes szakbírálatot nem adhat a festményről, mert a restaurálás alkalmával vastagon belakkozták, de

ugyanaz a véleménye, mint Petran Coriolan egyetemi tanárnak és a budapesti Nemzeti Múzeumnak.

Ajánlja levelében, hogy a képet küldje el Giurgiu Bécsbe, ahol a múzeum szakbizottsága foglalkozik a restaurált festmények bírálásával. Ez a bizottság fejeitől a képről a lakkot és a festék anyagából határozottan meg tudja állapítani, hogy a kép milyen értéket képvisel és hogy valóban eredeti Rembrandt-e. Ha a véletlenül felfedezett festmény eredeti Rembrandt, úgy

értéke meghaladja a két, két és fél millió lejt.

De ha csak Rembrandt-iskola, akkor is több mint százezer lejt értéket képvisel.

Giurgiu Romulus rendőrprefektusi igazgató megfogadja a szebeni múzeum igazgatójának tanácsát és felküldi a festményt Bécsbe, ahonnan érhető igazolással várja a választ, amely talán olyan vagyon birtokosává teszi, amilyenre ezelőtt álmában sem mert gondolni. (p. g.)

Nagyarányu szénlopásokra jöttek rá Petrozsényben.

Eddig 71 vagon szenet loptak el a tisztviselők és munkások a „Petrosani” r. t.-tól.

Petrozsényből jelentik: Tudott dolog, hogy a Zsilvölgyében, a szénbányászat kizárólagos lója a „Petrosani” r. t.-nak. Az elmúlt napokban a bányagazgatóság tudomására jutott, hogy a részvénytársaság szénállományát a munkások s a tisztviselők lopják és a lopott szenet az ország minden részében nagyobb ipari vállalatoknak adják el.

Az igazgatóság, amint tudomást szerzett a lopásokról, megtette a jelentést a dévai törvényszéken. A törvényszék azonnal megbizta a petrozsényi rendőrséget és a szigoran-

Kiütések

Meglepi megfigyelni azt a gyorsaságot, amellyel a Cadum kenőcs megszünteti és begyógyítja a bőr ingerlékenységét. Nem kell törődni a már sikertelenül használt szerekkel és nincs helye a kétségbeesésnek, mert a Cadum kenőcs teljesen különbözik az összes többi gyógyszerétől. Túlsóként megszünteti a viszketegséget és mindjárt első használatától kezd gyógyítani. A bőr legmakacsabb betegségeit: a pattanásokat, kelevényeket, kiütéseket, ekcémát, csalánkiütéseket, pörseccskéket, csipésnyomokat, aranyereket, ugyisint a vágásokat, stb. rögtön gyógyítja a Cadum kenőcs. Egy tévely ára...

cát a nyomozás bevezetésével. A nyomozás megállapította, hogy eddig 71 vagon szenet tünt el. A dévai törvényszék parancsára a pályaudvaron lefoglaltak két vagon szenet, melyről kitért, hogy a részvénytársaság vagyonát képezi és szintén lopott áru. Ezenkívül a városban találtak hat vagon szenet, mely szintén lopott áru volt.

A vizsgálat a szénlopások ügyében folyik tovább és a feltevés szerint a részvénytársaság károsodása sokkal több az eddig megállapítottnál.

TARCA.

A kártyások szavai.

Van egy növény Egyiptomban, a papyrus. Ez az afrikai káka adta a nevét a papirosnak, levele pedig, amelyet külön görög-latin szavai „charla”-nak neveztek a régiek, adta a mi „kártya” szavunkat.

A nálunk szokásos magyar kártya színeit és lapjait egyszer már megmagyaráztam ezeken a lapokon: a Tell Vilmos-féle svájci szapadságharc alakjait örökítik meg a festett ábrák. Az ugynevezett francia kártya színeiből azonban érdemes egy pár új szót ejteni.

Kör, pikk, káró, treff. Négy franciából vett szó. A „coeur” franciául szívet jelent, a „pique” dzsidát, pikát, a „careau” négyszöget, a „tréfle” lóherét. Mindanegy színben előfordul az „ász”. Ez sokkal régebbi szó, mint a mi kártyajátékunk, amely a XIV. század végén került Európában az araboktól. Az ász azonos a latin „as” szóval, amely kis ércpénzt jelentett, aféle fillért, egyszóval az egység fogalmát fejezte ki. A kockajátéknál a középkorban ásznak nevezték a kocka egypontos oldalát. Mikor aztán elterjedt a kártyajáték, ebben is ásznak nevezték el az egyest.

A figurák a francia kártya eredeti elnevezéseiben egy királyi párt jelentettek a szolgálatukra rendelt lakájjal. Nálunk ez a szabályszerűség homályos: a királynét mi dámának nevezzük, a lakájt a német szóval fiúnak, vagyis „hub”-nak.

Európa több, mint egy fél évezrede kártyázik. Azóta a különböző kártyajátékok ezer és ezer faja született és múlt el. Nézzük meg egy párnak a nevét közelebbről. A „kalabriasz”, vagy röviden kaláber lengyel-zsidó ta-

lál-nak. Eredeti formájában a felső volt a legerősebb titkár-vez. „Kol” zsidóul: mindenki. „Ober” németül: felső. „Jasz” lengyelül: előkelő, hatalmas. Kevert zsidó-német-lengyel zsargonban tehát az a tény, hogy minden felső hatalmas, így hangzik: „Kol ober jasz”. Ebből a kifejezésből torzult a kalabriasz szó. Mivel pedig később a játék egy másik változata lett úrrá, amelyben nem a felső, hanem az alsó a legerősebb kártya, ennek — némi benső elgondolással — alsós kaláber, vagy röviden „alsós” lett a neve. A „durák” nevű idillikus játék tót nevet hord: durak ugyanazt jelenti tótul, mint magyarul a tökfilkó. (A „filkó” maga is tót szó: felsőt jelent a kártyában.) A „máriás” a francia „mariage” szóból származik, amely házasságot jelent, mert ennek a játéknak az alapja, hogy a király és a dáma egy színből összekerüljenek. A francia kártyanyelv ez a figurát szépnek, vagyis „belle”-nek nevezi, ebből lett magyar „bela” kifejezés. Egy másik francia játék, amely a mi kaláberünk és a máriás elveit egyesíti „belotte” a neve. Az angol „bridge” hidat jelent, mert a szemközt ülő játékosokat, akik egymásnak segítenek, mint egy hid köti össze. A „pikét” kártyajáték, amelyet francia kártyával ugyan, de harmadikét lappal játszanak, egy Piquet nevű hajdani francia urnak köszöni a nevét, aki feltalálta. A „cribbage” nevű angol játék nevében egy raktárt, csomót, gyűjtést jelentő ódon szó rejlik, mert ez a játék azon a kártyacsomón fordul meg, amelyet bizonyos szabályok szerint az osztó össze tud gyűjteni magának. A „whist” angol indulatszó, ugyanaz, mint a magyar „csitt”. Jelzi, hogy ez erősen gondolkodtató játék, amelyet csak csendben lehet játszani. A „baccarat” egy kis francia faluról kapta a nevét, amely a Mosel vidékén

fekszik és Baccarat-nak hívják. A játék azonban ezt a nevet rég elvesztette, röviden baccanak mondják mindenütt. Rokona a „chemin”, vagy teljes nevén „chemin de fer”, azaz franciái vasut: ebben a játékban a kártyákat tartalmazó „koporsó” ugyanis úgy utazik egyik osztótól a másikhoz, mint a vasut. A „passz-sziensz”, amely az egyedül játszott kártyakörök neve, franciául türelmet jelent. A „römi” eredet elemzésében valami olyat jelent angolul, hogy huncutság. A „joker” jelentése angolul: tréfacsináló. „Ferbli” német szó s a „Farbe”, szín szóból származik. „Scat” régi angol szóval adófizetést jelent.

Külön kategóriát képvisel a tarokk, a melynek külön kártyája is van. Ez arab eredetű játék, arab neve „trk”, amely furcsa szó ezt jelenti: ütni, koppantani. Az araboktól az olaszok vették át a játékot, sőt adták a nevét a skiznek és a pagátnak. „Schiso” olaszul: furcsa, félszeg, „pagato” olaszul: fizetett.

Az „adu” a francia „a tout” kifejezés torzulása, amely azt teszi: mindenre. Tudniillik az ilyen kártya mindenre jó. A „tromf” a német „Triumpf” származéka, ez pedig azonos a latin eredetű „Triumph” szóval, amely diadalünnepet jelent. A „tuletroá” franciául: „tous les trois”, mindhárom, vagyis például kaláberben az adu alsó, kilences és hetes. „Ultimo” olaszul utolsó. „Fotirázs” franciául „faux tirage”, hamis húzás, tudniillik olyan szabálytalan kártyavétel, amelynek az a célja, hogy a kártyajárást erőszakkal megváltoztassa. „Pasz” franciául: „passe”, továbbmegy, vagyis a játékos nem óhajt kockáztatni, a játék tovább megy. Teljes alakja a kifejezésnek: „le jeu passe la main”: a játék elhalad a kéz mellett. Ebből a formából származik a „paszlamen” kifejezés. „Bankuvert” franciául „ban-

Arad éjszakai nyugalmaért...

A technika fejlődése és az élet rohami tempója hangossá tette az aradi éjszakákat. — A munkában elfáradt ember sokáig nem bír aludni a rendezünk az éjszakai nyugalom és csend érdekében. — Tessék hozzászólni!

(Arad, szeptember 18.) Nagy feltűnést keltett mindentelvé az az érdekes szabályrendelet, amely a napokban Budapesten fog életbe lépni és amelynek az a célja, hogy biztosítsa a magyar főváros éjszakai csendjét. Egész Európa, a kontinens összes világvárosai felügyeltek erre az intézkedésre, amely a világvárosok egyik legnagyobb betegségét, a lármát akarja meggyógyítani.

Szó sincs róla: Aradot ma még igazán nem lehet a világvárosok közé sorozni, de annyi tény, hogy a nagy metropolisok lármabacillusai megfertőzték ezt az azelőtt alföldiesen csendes és poros marosparti várost. A technika nagytempójú fejlődése eljutott ide is és ha apáink, vagy nagyapáink valami csoda révén kikelnének sirjükből, mondjuk egy szombat este és végigmennének a korzón, alighanem annyira megijednének a riogó gépkocsik, durrogó motorkegypárok, rádiók, gramofonok és más emberi tudástdialok hangzavarán, hogy futólépésben sietnének vissza a temetőbe, ahol mégis nyugalom van még; legalább is egyelőre.

Mert tény, hogy minden éremnek két oldala van. Sok mindent nyertünk a különböző célu masinák megszületésével, de közben — szinte észre sem vettük — elvesztettük a csendet. Elvesztettük azokat a nyugodt, hallgatag órákat, amire oly nagy szükségük van az idegeknek és óriási módon megnövekedett a napali zenebona: riogás, bömbölés, csattogás, zugás. Ebben a hangzavarban hamarabb merül ki az embert a mai amugy sem könnyű munka és ép ezért fokozottabban rászorul mindenki a pihenésre: a csendre. Csak ép az a baj, hogy ez a csend nincs sehol. Még azokban az órákban sem érzékelhető, amikor a kimerült polgár ernyedten dől párnáira és aludni szeretne. Tényleg csak szeretne, mert nem tud. Kívülről a legkülönfélébb zajok foszlányai szűrődnek be szobájába és ha csak nem született mélyalvónak, órákig hánykolódhat párnáin, míg végre nyugodni engedik ismeretlen hatalmak hangzavarai.

Ugy gondoltuk, hogy ennek az elvesztett csendnek, ennek az eltűnt éjszakai nyuga-

lomnak visszaszerzésére indítunk akciót. Hogy miképpen? Egészen egyszerűen. Hiszen ez a probléma mindenkit érdekel, aki itt lakik és alszik Aradon és olykor kénytelen túlköszóra felriadni hajnali hatkor. Ép azért tessék hozzászólni: miképp lehetne megoldani ezt a kérdést, miképp szerezhetné vissza Arad a régi csendjét, legalább éjszakára. Itt vannak az Aradi Közlöny hasábjai. Tessék javaslatokat tenni. Tessék indítványozni. Mi azt hisszük, hogy egy ilyen nyilvános ankét sokkal többet

Dr. Galla megkezdte védőbeszédét a Tuka-perben. Tuka mindig szlovák érzelmű volt. — Galla védő Tuka tragédiájáról. — Dr. Galla holnap folytatja beszédét.

Pozsonyból jelentik: Nagy érdeklődés mellett kezdte meg a Tuka-per mai tárgyalási napján Galla dr. védő védőbeszédét. Ebben pontról-pontra igyekezett megcáfolni a Tuka ellen felmerült vádakat. Kijelentette, hogy az a vád, amely szerint Tuka magyar érzelmű volt, megdőlt, amit az akkori szlovák vezetőknek hozzáírt levelével bizonyít. Ezek igazolják, hogy Tuka dr. mindig szlovák érzelmű volt. Tuka súlyt helyezett arra az egyetemen is, hogy a cseh jogot tanítsa és egyáltalán nem dolgozott azon, hogy Szlovenszót visszacsatolják Magyarországra. Végzetes volt ránézve az, hogy a szlovák néppárt őt delegálta a nárisi eucharisztikus kongresszusra és őt biztatta meg a szlovákok memorandumának átadásával. Ettől a pillanattól kezdve folytonosan támadták Tuka sorsa mindenképpen fájdalmas. Azt állítják róla, hogy az általa kidolgozott autonómista tervezet gróf Bánffy volt magyar külügyminiszter irodájában készült. A valóság ellenben az, hogy a tervezet kidolgozására a szlovák néppárt adott neki megbízást.

Ha a parlamentben tudták volna — jelentette ki a védő — hogy ez következik, nem adták volna ki. Senkiseni hitte, hogy nyomban a mentelmi jog felfüggesztése után lestartoz-

Inkvizíciós vallatással vádolták meg az aradi rendőrséget.

Bogdan belügyi vezérfelügyelő lefolytatta a vizsgálatot az aradi rendőrségen. — A rendőrprefektúra információja szerint a vizsgálat negatív eredménnyel végződött és megállapítást nyert, hogy az aradi rendőrségen senkit sem bántalmaztak.

(Arad, szeptember 18.) Tegnap reggel Aradra érkezett Bogdan belügyi vezérfelügyelő, aki szigorú vizsgálatot tartott a rendőrségen az aradi nyomozó hatóságok ellen felmerült súlyos vádak ügyében. Az erdélyi és bucaresti-i lapok ugyanis hosszasan foglalkoztak az aradi rendőrség vallatási módszerével. Azt állították, hogy

a rendőrségen verik, kínozzák a vádlottakat és valóságos inkvizíciós eszközökkel csikarják ki belőlük a vallomásokat.

A vezérfelügyelő a tegnapi napon és ma délelőtt tartotta meg a vizsgálatot és ez idő alatt számos tanút hallgatott ki. Kihallgatta a rendőrség megvádolt tisztviselőit is, akiknek tudtára adta, hogy egy belügyminiszteri rendelet szigorúan tiltja és súlyosan bünteti azokat a közegeket, akik a vallatások, illetve kihallgatások során testi fenyegetéseket alkalmaznak.

A vizsgálat eredményéről Giurgiu Romulus prefekturáj igazgató a következőket mondotta az Aradi Közlöny munkatársának:

— A vezérfelügyelő elsősorban azokat a vádakat tisztázta, amelyek Krémer Ferenc Asztrigári munkás kihallgatásával kapcsolatban hangoztak el. A vádak azt hangoztatták, hogy Krémer, aki bujtogatta a munkásokat a sztrájkra, a rendőrségen súlyosan bántalmazták és áttették a határon.

A kihallgatott tanúk beigazolták, hogy Krémert

M n e n i é ' e m a g á n v i z s g á l a t r a ,
é r e t t s é g r e e l ö k é s z i t ü n k .
T e ' j e s e l l á t á s .

Budapest, VI., Teréz körut 24/b. l., 6.

Szabó István

aktív székesfővárosi tanár.

ér, mint egy hivatali szobában készült projektum. Ennek legalább van köze a való élethez. És megkönnyítjük az illetékes hatóság munkáját is. Csak át kell vennie az elhangzott panaszokat. Nem marad már más neki hátra, mint a formábaöntés. És kész az aradi csendrendelet.

Mi pedig visszkapjuk nyugalmas éjszakaiinkat.

tatják Tuka dr.-t és lehetetlenné teszik számára a védekezést.

További beszédében Galla dr. utal arra, hogy amikor Elzászban 17 autonómista szervezet alakult meg, Jugoszláviában két testvér-nemzet harcol vérig egymással. Romániában az ország mai miniszterelnöke vezetett száz-ezer parasztot a főváros ellen. Csehszlovákiában csak éles szavak hangoztak el. Nem igaz az, hogy Tuka csehelesen nevelte az ifjúságot, csupán a nemzeti öntudatot nevelte belé. Vádnak használják fel ellene azt is, hogy a magyarországi sajtó kihasználta a pert a Csehszlovákia elleni izgatásra.

— Magyarország valahogy úgy van vele — mondta Galla dr. — mint az elhagyott férj a feleségével, aki új férjet talált magának. Mindenáron azt akarja bizonyítani neki, hogy különb az új férjénél.

A beszéd folytatását holnap reggelre halasztották.

Tanszerek, füzetek, bőr, vászon isk.-
és akdatáskák legjutányosabban
Kerpelnél.

que ouverte", azaz nyitott bank, mikor a bank bármilyen magas tét számára nyitva áll. „Skart” olasz szó: kiselejtezés. Azt a kártyacsomót jelenti, amelyet az osztó félrevesz, mert nincs rá szükség a játékban. Innen a kifejezés, hogy skartba tesznek valakit. „Flös”, vagyis angolul „flush”: áradás. „Talon” franciául játékkockát jelent, a kifejezés tehát abból az időből ered, mikor az emberek áttértek a kockajátékról a kártyázásra és a játszani való kártyacsomóra átvitték a játszani való kockacsomó nevét.

Valamennyi kártyajáték két csoportba tartozik: vagy „kommersz”, vagy „hazard”. A „comerce” franciául kereskedelmet jelent, tehát az olyan játékokra alkalmazható, amelyben a számításnak és kombinálásnak több szerepe van, mint a vakszerencsének. A hazard szó a kockajáték arabs „al-zar” nevéből származik. Hazardirozni tehát pontosan: kockázni.

A „krupié” franciául olyan embert jelent, aki magasan ül. „Croupe” franciául hegygerinc. A „zseton” francia szó és olyan valamit jelent eredetileg amit elhajítanak amit odavetnek. A „pinka” tót szó és pintyvet jelent. Alighanem arról a hangról nevezték el tréfásan a pinkát pinkának, amelyet a beléje dobott pénz ad.

Mulatságos a „kibic” szó eredete. Ez német neve annak a vanellus nevű madárfajnak, amelyet magyarul bibicnek nevezünk. A bibic a zombék világában a vészjelző madár, a közelgő bajt éles hangján ő szokta jelezni a többi v'zi madárnak. Ugyanígy jelenti a bajt a babonás kártyás számára a lerázhatatlan, folyton odadűlő és hiába üldözött kártyaszobamadar, a kibic

arsányi Zsolt.

PESTEN BUNDÁT KALMÁR SZÜCSNÉL vegy-n!
szórá arak, 7
Szórágu minőség
BUDAPEST, VII., Wesselényi-uca 27. szám. — TELEFON

Rossz eredménnyel zárult az aradi jegyzőtanfolyam.

Tizenhárom vizsgázó elbukott, 20 átment. — „Nem akar tanulni a háboru utáni generáció” — mondta Lázár Ágoston dr. alispán.

(Arad, szeptember 18.) Az aradi jegyzői iskolában, amely dr. Lázár Ágoston alispán vezetésével működik, lezajlottak a vizsgák, Peter Julian belügyi vezérleltényező elnöklété alatt. Az eredmény nem a legszebb, amennyiben az írásbeli vizsgánál 11-en estek ki, a szóbelinél ketten, úgy hogy összesen huszan mentek át.

Ezzel kapcsolatosan beszélgetést folytattunk Lázár Ágoston alispánnal, aki a következőket jelentette ki:

— Azok, akik most vizsgára kerültek az aradi

jegyzői iskolában, már az első háboru utáni generációt képviselik. A múlt évben még az idősebb korosztályok kerültek az iskolába és ezeknél az eredmény nagyon kielégítő volt.

A háboru utáni generáció azonban már nem tanul megfelelően.

A vizsgák eredménye alapján a holnapi felvételi vizsgáknál sokkal szigorúbban rostáljuk meg azokat, akik az iskolába kerülhetnek. Összesen ötvenen jelentkeztek a jövő esztendőre, azonban csak azokat fogjuk felvenni, akiknél bebizonyítva látjuk hogy azok csakugyan tanulni akarnak.

Erőtlen hadüzenet készül a háboru ellen Genfben.

A Népszövetség hadügyi bizottsága a háboru lelke: a pénz ellen fordul. — „Hagyja beszélni”...

— Az Aradi Közlöny Genfbe küldött munkatársától. —

(Genf, szeptember 18.) A Népszövetség hadügyi bizottsága ezúttal komolyan üzent hadat a háborunak. Mert első sorban a minden háboru alapját képező tőkének, a fináncvilágnak segítségével akarja meggátolni azt. De ehhez a felfogáshoz csak úgy jutottak ezek a hirtelen békeangyalokká vált delegátusok, hogy először is megcsinálták a világháborut, tönkretették virágzó államokat, béklyóba vertek nemzeteket, bérává tették magukat a győző államokat, teljesen demoralizálták a társadalmi életet, egy évszázadig tartható lábbadozó állapotba döntöttek több világrészt s csak ezután, mikor már látták, hogy magát a társadalmi rend fennállását komoly veszedelem fenyegeti s miután annyi millió lelket ottottak ki s annyi millió meg millió épkezláb ifjút juttattak koldus sorsra, határozták el magukat a komoly lépésre és üzentek hadat a háborunak.

Ma beszélt Cassin francia egyetemi tanár a háboru ellen. Nem érdekes, amit mondott, mert úgy sem lesz belőle semmi. Még átéljük a háboru borzalmait, amíg az emberiség elfogadja Cassin professzor ur nézetét. Ki hisz ma abban, hogy a Népszövetség egy szép napon képes lesz megvonni a háborura uszító államoktól mindennemű pénzügyi segítséget? Ki veheti komolyan, hogy a pénzügyek legfontosabb létförrását képező hadianyaggyárakat megtagadják a hadianyag szállítását a háborut hirdető állam számára? Sokkal érdekesebb azonban az, hogy Cassin urat a hadviselt, összeroppant, nyomorban élő franciák küldték a parlamentbe s ugyanőt választották meg elnöké s ugyancsak ez a szenvedő francia osztály küldte ide Genfbe, hogy kiáltssa az egész világ fülébe, hogy a háboru alapja a pénz, s a pénz ellen kell felvenni a küzdelmet.

Sokal érdekesebb megjegyezni, hogy Franciaország olyan emberre bízta a háborus kérdés tárgyalását, akinek szavai nem angasztják Franciaországot, sem a francia pénzügyvilágot, amely tovább fogja finanszírozni a hadakozó államokat, sem a francia államférfiakat, akik tovább szövik a háboru veszedelmes hálóját. Nem Briand, nem Loucheur mondotta ezeket a fontos szavakat, hanem a legnagyobb társadalmi osztály elnöke.

Érdekes, hogy Sir Robert Cecil még csak meg sem tapsolta érte Cassint, sőt még csak nem is reagált beszédének kitételére. Még érdekesebb, hogy nem akadt hozzászóló az egész bizottságban, aki kibővítette, kikerekítette volna Cassin szavait.

A külszák mögött azonban másként áll a helyzet. Ez egyszer meg kell alakítani a há-

boru elleni bizottságot. A nagytanács még a jövő héten kimondja, hogy a háborura való izgatás bűn, az az állam, amely nem respektálja ezt a klauzulát, nem kap pénzt.

Csak hogy az kérdés, hogy melyik háborus aspirációkkal bíró állam fogja elárulni, hogy neki háborura kell a pénz s melyik agresszív állam fogja elismerni, hogy ő az az állam, amely háborut akar? S ezért, az ilyesmi: limonádé.

— Hagyja beszélni, — szölt Robert Cecil, Macdonald titkárhoz — nem kell kapitális kérdést csinálni belőle. A franciák mindig a pathos keresték s nem szállottak sohasem a dolgok mélyére.

Bizony sok minden másként állana ezen a világon, ha a franciák a dolgok mélyére szállottak volna.

Doktor Stervius.

Ertesítés!

Megnyit BUCUREȘTIBEN a főváros központjában

"HOTEL VENETIA"

Str. Pieter Grigorescu 12. szám (a Királyi palota mögött). Bejárat a Calea Victorian. — 100 modern berendezésű szobával, központi fűtés, minden szobában hideg és meleg víz, lift, őrök és telefon a t. vendégek rendelkezésére. Nagyon előnyös árak. Utazó urak a tarifából 25% rabatot élveznek.

Tisztelettel:

"VENETIA SZALLODA" vezetősége

Moiseescu, tulajdonos.

Sakkverseny a — levegőben.

Dr. Tartakower sakkbajnok repülőgépen utazik a budapesti versenyéről Spanyolországba és utközben három utassal szimultán fog játszani.

Budapestről jelenti: Dr. Tartakower osztrák sakkbajnok, aki résztvett a budapesti nemzetközi sakkversenyen, holnap repülőgépen Spanyolországba utazik, ahol résztvesz az ottani mestertornán. Tartakower utközben három utassal szimultán sakkpártit fog játszani. Európában tehát Magyarországról indul el az első légi sakkverseny, a mivel eddig Amerikában többen kísérleteztek, de még senkinek sem sikerült eredményt produkálni. Európaszerte nagy érdeklődéssel néznek Tartakower kísérlete elé.

Asszonyom!

Mély tisztelettel értesítem, hogy legújabb eredeti párisi köpeny, costume és ruhamodelleim megérkeztek, melyek megtekintésére kérem szíves látogatását.

Keményné-Gábor Sári
divattermés BUDAPEST, V., Sas-ucca 27.

Aradmegye — Csíkszenttamásért

A gyoroki magyarok gyűjtése. — Újabb adományok kellenek a székely falu éhező tűzkárosultjai részére.

A csíkszenttamási tűzkárosultak felszólítására indított akciónk napról-napra szebb eredményeket mutat fel. Örömmel és büszkén állapítjuk ezt meg, mert látjuk, hogy soraink visszhangot vertek a szivekben és Arad magyarsága készséggel sietett bajbajutott fajtásvérei segítségére. De nemcsak Arad városa tett ki magáért, hanem megmozdult Aradmegye magyar lakossága is. A mai nap folyamán küldte be az Aradi Közlöny kiadóhivatalába az Országos Magyar Párt gyoroki tagozata a dr. Vitos Pál elnök és Szűcs Zoltán titkárság vezetése alatt a csíkszenttamási tűzkárosultak érdekében rendezett gyűjtés eredményét. Nem lehet meghatódottság nélkül olvasni a gyoroki gyűjtés adakozóinak részletes ki-mutatását, amit egyébként alább közlünk. — Majdnem csupa kisember szerepel az adakozók között. Tisztviselők, iparosok, földművesek, munkások, akik száz, ötven, husz, sőt tíz-lejenként adták össze az ezreket, ami Gyorokról elindult Csíkszenttamás felé. Az aradi adakozók nagyrésze is azokból kerül ki, akik talán a szájuktól vonják meg a falatot, hogy segíthessenek. Most már igazán nem volna más hátra, minthogy megmozduljanak azok, akiknek bőven adott a sors. Akkor talán egy gesztussal le lehetne törölni a csíkszenttamási fedél nélkül maradt székely családok szeméből a könnyet. A mai napon egyébként a következő adományok érkeztek be lapunk kiadóhivatalába:

Az O. M. Párt gyoroki tagozatának gyűjtése*	5320.
Fülöp Józsefné	100.
Makó Jánosné	100.
N. N.	100.
Eddigi gyűjtésünk	6550.

Összesen 12.170 lej.

* A csíkszenttamási tűzkárosultak javára az Országos Magyar Párt gyoroki tagozata által kibocsátott gyűjtőíven az alábbi adományok folytak be:

500—500 lej adtak: Aradhegyaljai Takarékpénztár Rt., Vojtek Alajos, Vojtek Alajosné, 200—200 lej adtak: Dr. Vitos Pál, Szűcs Zoltán, Bisztriczky Károly, Kaufmann Béla, Klossz Márton, Aradhegyaljai Első Borértékesítő Rt. 100—100 lej adtak: Dr. Berkovics Nándor, Masznyik Dániel, özv. Schmidt Tamásné, Schneider Ferenc, Pogonyi György, Veres Rezső, Biszák Józsefné, özv. Bogdán Miklósné, Roszmann János, Martzy Béla, Groszmann Pál, Obornyák Károly, N. N., özv. Fekete Józsefné, Eichner Adolf. 60—60 lej adtak: Bóza László, Veress József, özv. Hunyady Lászlóné, Mucci Ferenc, Perei Sándor, Gáspár József. 50—50 lej adtak: Tabajdi Gyula, Wesmár Károly, Schneberger Mihály, Boros Mihály, Aridon Tódor, Hunyady N., Szegő Árpád, özv. Bessenyei Berta, Szalai Mátyás. 40—40 lej adtak: Koller Lajos, Ovit Livia, Weber Ferenc. 30 lej adott: Prohászka Bálint. 20—20 lej adtak: Benkő Gyula, özv. Faragó Samuné, Cservinsky István, Péter Viktor, Kreitl Géza, Bányai Mihály, N. N. 10—10 lej adtak: Almásy János és Heinrich Lőrinc.

A világhírű vinai zsidó színtársulat

néhány nap múlva kezd meg

aradi vendégjátékát.

Jegyek hétfőtől a színházi pénztárnál.

Müller Ede új módszert talált fel a sikkasztások megakadályozására.

„Mindenki lopott a vasutnál, aki csak tehette.” — Hová tűntek a megboldogult király fogadtatására vásárolt drága perzsaszőnyegek? — Értéktelen rongyokkal cserélték ki a perzsákat. — „Sok mindent tudnék én beszélni.” — Müller kijelenti, hogy olyan szisztémát talált fel, amely egyszersmindenkorra megszünteti a sikkasztásokat.

„Általános szokás volt a CFR.-nél, bérlistákat hamisítani.”

(Arad, szeptember 18.) Arcára mély bárdúkat szántott a morium. Szemei lázasan csillognak, akár csak egy nagybeteg emberé. Ajka idegesen rángatózik. Ruhája kopott, gyűrött és fényes, akár a tükör, nadrágja alul rojtos, gallérja legalább négy napos, cipőjéből pedig oldalt kilátszik harisnyája. Nehezen ejti ki a szavakat, vontatottan, alig hallhatóan beszél és különös elővigyázattal kerül tekintetemet. Egy teljesen megtört, elzüllött és az élettől számtalanszor arculcsapott ember benyomását kelti az egykori gálans gavallér, aki nem is olyan régen még nehéz ezreket adott a cigánynak és pezsgővel öntözte fel a kávéház padozatát. Az elsikkasztott milliókból ma már egy rendes gallérja sincsen.

Ez Müller Ede, volt vasúti számvevősegi főnök, aki másfél hónapja a Maros-parti Sárga Szanatórium egyik külön cellájában vezekel büneiért. A fogháziródban az egyik könyvespolcra támaszkodva beszél velem. Szinte kérdezni sem kell, mindent magától mond el.

— Sok mindent tudnék én még mesélni — jelenti ki Müller Ede — és még fogok is mondani.

Én bűnös vagyok, bűnhődni is fogok, de a többiek sem fognak szabadulni, akik együtt élvezték velem a sikkasztott milliók gyönyöreit. Ha én nekem ülni kell akkor üljenek a többiek is. Tudom, hogy mindannyian tagadnak, tudom, hogy valamennyien mosakodnak és menekülni szeretnének. Én azonban

kijelentem a leghatározottabban, hogy mindzok, akiket a rendőrségen megneveztem és akiket a vizsgálóbíró letartóztatott, valamennyien kivétel nélkül bűnösök.

Jómagam 1 millió 400.000 lejt kaptam a sikkasztott pénzből, a többiét szétosztottam közöttük. Sőt arról is tudomásom van, hogy Csányiék engem is becsaptak és volt eset, amikor eltöltökték előttem újabb sikkasztásaikat és a pénzen megosztottak, anélkül, hogy nekem is adtak volna valamit.

Minden szavából kiérzik, hogy nagyon hargszik a többiekre. Hogy ennek mi az oka, azt nehéz megállapítani. Talán a morfium, a szétrombolott idegek, a beteges hajlam.

— Hiába tagadnak, — folytatja Müller — én majd a szemükbe mondom, ha arra kerül a sor.

— Hogyan? — teszem fel a kérdést — Még nem szembesítették magát a többiekkel?

— Többször kihallgatott a vizsgálóbíró, de még a szembesítésekre nem került sor — hangzott a válasz.

Ezután betegségről kezd panaszkodni. Nagyon megviselte a fogház idegölő magánya. Morfiumot sem kap eleget és nem tud úgy hódolni szenvedélyének, mint ahogy azt megszokta. Mindenáron kórházba szeretne kerülni és aziránt érdeklődik, hogyan volna az lehetséges?

— Hogyan kezdődtek a sikkasztások? — folytatja. — Erre nagyon könnyű és mégis nehéz a felelet. Tudni kell, hogy abban az időben, amikor a sikkasztások megkezdődtek a vasutnál igen kaotikus állapotok uralkodtak. Mindenki lopott ott kérem, aki csak tudott.

Sok mindent fogok én még beszélni. Nem lesz értéktelen, ha majd egyszer megkérdelem, hová tűntek el azok a szőnyegek, amiket a király aradi látogatása alkalmával, évekkel ezelőtt a vasut az állomás díszítésére vásárolt? Két millió négyszázezer lejbe került akkor az indóház díszítése.

Nagy értékű perzsa és szmirna szőnyegeket vásároltak és azzal borították az állomás épületének padlóját. Miután azonban Öfelsége elutazott, eltűntek a nagy vagyont érő szőnyegek is és

ma a leltárban értéktelen rongyok szerepelnek a drága szőnyegek helyett. Hogy kinnek a lakását díszítik most az állam pénzén vásárolt szmirnák és perzsák, arra is meg tudnám adni a feleletet, de ezzel még egyelőre várok.

Néhány pillanatig gondolkozik, majd tovább beszél:

— Valahogy olyan volt akkor a levegő, hogy az ellenőrzés hiánya belekergette az embert a bűnbe.

Általános szokás volt a vasutnál, hogyha a budget kimerült és újabb anyag beszerzése vált szükségessé, hogy azoknak fedezésére néhány fiktív nevet feltüntető bérlistát készítettek az egyes osztályoknál, a pénzt felvették és abból vásárolták meg a szükséges anyagot.

Az anyagbeszerzési budgetet nem lehetett túllépni a személyzeti kiadásoknál inkább elnéztek ilyesmit. Amikor láttam, hogy ugy keringnek az igazgatóságom az ilyen fiktív bérlisták, mint varjak a levegőben, elfogott engem is a pénzéhség és én is csináltam egy ilyen listát.

Cuza hivei igazoltattak a bucuresti-i csernovitzi gyorson.

Bucurestiből jelenti az Aradi Közlöny tudósítója: Cuza professzornak, a romániai antiszemitizmus vezérének hivei, ismét botrányokat rendeztek tegnap több reggeli vasútvonalon. Cuza professzor hivei, mint ismeretes, vasárnap Bucurestiben kongresszust tartottak és valószínű, hogy az erről hazautazók inszenzárták ezeket a botrányos jeleneteket.

A Csernovitz és Bucuresti között közlekedő gyorsvonator tegnap éjjel egy nagyobb diákcsoport, egy Botezatu nevű, piatra neamt-beli egyénnei az élén, sorra igazoltatta az utasokat és a zsidó-

Január végén kezdődik meg a tengeri leszerelési konferencia.

Az öt nagyhatalom flottakonferenciáját összehívták.

Londonból jelentik: Macdonald értesítette a francia, olasz és japán kormányokat arról, hogy a párisi, római és tokiói angol nagykövetség utasítást kaptak a tengeri leszerelési konferencia összehívására. Az öt nagyhatalom flottakonferenciáját 1930. január harmadik hetében tartják meg. Az Egyesült-Álla-

Elcsapták állásából, mert magyarul beszélt.

A szabadkai városházán tilos a magyar nyelv. Szabadkáról jelentik: Az itteni városházán szigorú rendeletet adtak ki, amely

Aspirin

tabletták

a felülmulhatatlan fájdalomcsillapítók és segítők meghűléses megbetegedéseknél.

Sikerült. A többi azután már magától ment. Megállás nem volt.

Itt hirtelen elhallgatott. Hátra simította ritkuló szőke haját, majd ajkát kezdte harapni. Szemeinek csillogása megszűnt. A morfium utóhatása kezdett rajta mutatkozni. Mielőtt lehozták volna a „beszélgetőre”, bevett egy dózist. A hangja is megváltozott. Mind bágyadtabb lett.

— Csak amnesztia, vagy kegyelem folytan kiszabadulhatnék, — mondotta — örökre halás lenne nekem az állam. Olyan szisztémát találtam fel, mellyel egyszer és mindenkorra meg lehetne akadályozni azt, hogy bármilyen visszaélés előfordulhasson a vasutnál. Nagyszerűen fel tudnák ezt használni, találmányomnak azonban az ára: a szabadság.

Többet már nem akart mondani. A morfium dolgozott benne és ő visszavágyott a cella szalmazsákjára, ahol végigfekhet és átengedheti magát a lassan, de biztosan ölé méreg okozta pillanatnyi gyönyöröknek. Elbucuzott és elindult vissza a fogházba. Utána a börtönőr. Müller Ede háta mögött újra bezárult a hatalmas vasajtó és a cellában, ahova sohasem jut el a napsugár, lefeküdt a megörögzött morfinista.

Ferenczy György.

A zsidókat leszállították a vonatról és többeket kiraboltak.

kat leszállásra szólította fel, sőt helyenkint egyszerűen ledobálta a vasutról. Közben Cuza tanain kissé tulhaladva, egyesek a kellemest a hasznossal kötötték egybe és az utasok pénztárcáit is magukhoz vették. Az egyik utastól ilyenmódon 11.000 lejt vettek el, amivel némileg megcáfolták Cuza professzor sokat hangoztatott jelszavát: egy tükör sem zsidóktól!

Az utasok molesztálása az egész uton tartott, anélkül, hogy a felelőtlenkedők ellen megfelelően léptek volna fel. Bucuresti-i jelentések szerint Maniu Gyula miniszterelnök maga veszi kezébe az ügyet és személyesen irányítja a vizsgálatot.

mok kormánya ugyanezt az utasítást adja ki a párisi római és tokiói amerikai követeknek is.

Washingtonból jelentik: Az amerikai kormány azt a kívánságát fejezte ki a washingtoni angol nagykövetség előtt, hogy a Franciaország és Olaszország között fennálló ellentétet még a konferencia előtt egyenlitsék ki.

szerint a feleknek csak az állam nyelvén lehet tárgyalni. Tegnap Zöldy József, a városháza egyik napidijasa magyarul adott felvilágosítást egy, az állam nyelvét nem ismerő magyarnak, amiért azonnali hatállyal elbocsátották állásából.

VÁROSI MOZGÓFÉNYKÉPSZINHÁZAK MŰSORA

„CENTRAL” mozgóban Str. Russu Si-rianu, volt Aulich L. uca Premier! Ma esütörtökön d. u. 5, 7 és 9 órakor Premier!

Pazar kiállítású hangulatos vigjáték

Keresd a férfit.

Főszerepben:

Ester Ralston, Neil Hamilton.

„ELIT” városligeti mozgóban

Premier! Bájos szerelmi történet az amerikai polgárháború idejéből

Az álomlovag

Főszerepben: Mary Carr és Fred Thomson a leghíresebb cow-boy színész.

Iskolai füzetek, táskák, rajztömbök legolcsóbban SANDOR FERENONEL a megyeházzal szemben

H I R E K.

Sulyos vasuti szerencsétlenség a temesvár—bucuresti-i vonalon.

Egy tolatómozdony összeütközött egy személyvonattal — Hír szerint egy mozdonyvezető szörnyethalt.

Bucurestiből jelenti az Arad-i Közlöny tudósítója: A temesvár—bucuresti-i vasútvonalon tegnap szerencsétlenség történt. Titu állomásnál a forgalmi iroda vigyázatlansága következtében egy tolatómozdonyt bocsátottak arra a vágányra, amelyen az 1716. számú személyvonat érkezett meg. A mozdony belefutott a személyvonatba és az összeütközés olyan heves volt, hogy Radu Constantin, a mozdonyvezető, szörnyethalt, két kocsi összetörtött, a sín pedig harminc méterre megmozdult. Tegnap, amíg a pályatest javítása tartott, a személyforgalmat átszállással bonyolították le, a teherforgalmat pedig ideiglenesen beszüntették. Vidrighin Stan vasútiigyei vezérigazgató intézkedésére egy vezérinspektor utazott le Tituba, aki megkezdte az ügyben a vizsgálatot. Vidrighin kijelentette, hogy miután az összeütközést könnyelműség okozta a vétkeket azonnal elbocsátja állásukból. A vasutigazgatóság felvilágosítása szerint Titunál egy kislkott tolatómozdony zárta el a Szeverinből Bucuresti felé haladó személyvonat utját. A forgalmat átszállással bonyolították le. Halálesetről nem tud a vasutigazgatóság.

— Dr. Marsieu prefektus Temesváron. Marsieu Jusztin dr., Arad megye prefektusa ma Temesváron volt, ahol megbeszéléseket folytatott Tigarcanu temesvári prefektussal az új közigazgatási törvény végrehajtására vonatkozólag.

— Készül Arad megye új beosztása. A miniszterium ma felkérte magához Arad megye pontos térképét, hogy annak alapján megtörténjenek az új beosztások, amelyeket a közigazgatási reform ír elő. Lázár Ágoston dr. alispán rendelkezése ma elküldötték a miniszteriumnak a kívánt térképet.

— Kinevezték az új cseh hadügyminisztert. Prágából jelentik: Ma kinevezték Vskovszkit hadügyminiszternek. Ezt a tisztséget eddig Udrzal miniszterelnök töltötte be.

— Készítik az arad megyei utlavítási terveket. Pan Halipa közmunkaügyi miniszter látogatásával kapcsolatosan az arad-i államépítészeti hivatal megkezdte a tervezetek előkészítését az utak javítására vonatkozólag. A miniszter ugyanis biztosította az államépítészeti hivatalt a közmunkaügyi miniszterium megfelelő támogatásáról, amely lehetővé fogja tenni az arad megyei utak teljes rendezését.

— Meggyilkolták Misca község legtehetősebb gazdját. Titokzatos gyilkosság történt tegnap a Vanator községgel szomszédos Misca faluban. Ismeretlen tettesek meggyilkolták Russ Sebastian, a község egyik leggazdagabb gazdálkodóját. A titokzatos gyilkosságról a vanatori csendőrség rövid táviratban értesítette az arad-i ügyészséget, a honnan dr. Bradean Athanas vármegyei főorvos és Savoia ügyész utaztak ki a helyszínre a vizsgálat lefolytatása céljából.

**CARMEN BONI
GUSTAV FRÖHLICH
VERA SCHMITTLERLÖW**

— Szigorúan végre kell hajtani az elővezetési parancsokat. Érdekes belügyminiszteri rendelet érkezett ma az arad-i megyeházára. A miniszterium ebben közli, hogy átiratot kapott az igazságügy-miniszteriumtól, amely azt tartalmazza, hogy az egyes rendőrségek és csendőrségek nem hajtják végre szabályszerűen a törvényszék által kiadott elővezetési parancsokat. A miniszterium ezért feloldítja a közigazgatási hatóságokat, hassanak oda, hogy a törvényszék elővezetési parancsait lelkiismeretesen hajtják végre.

Egy hónapig fog ülésezni a keleti jóvátételi konferencia.

A magyar delegáció szeptember 26-ára kapott megbízást a konferenciára.

Párisból jelentik: A keleti jóvátételi konferencia tegnap megválasztotta két főtisztviselőt, Braun (Anglia) és Rosenbach (Franciaország) delegátusok személyében. Az Excelsior híradása szerint a konferencia munkálatai egy hónapig fognak tartani.

Budapestről jelentik: A francia követség ma közölte a magyar kormánnyal, hogy meghívják a magyar kormány képviselőjét a szeptember 26-án Párisban kezdődő pénzügyi

tárgyalásokra. A magyar kormányt a párisi konferencián báró Korányi Frigyes volt párisi magyar követ, a Pénzügyi Központ elnöke fogja képviselni, aki a közeli napokban Franciaországba utazik.

Genéből jelentik: Hivatalos közlemény szerint Anglia és a dominiumok képviselői holnap írják alá a hágai nemzetközi statutumok fakultatív záradékait tartalmazó jegyzéket.

Nemzetközi bűnügyé nőtte ki magát egy marosvásárhelyi kereskedő hitelezési csalása.

A bécsi francia követség egy főtisztviselőjének jelenlétében hallgatták ki a csaló Halpertet

Marosvásárhelyről jelentik: A bécsi francia követség egyik főtisztviselője, La Rosse, egy nemzetközi bűnügy Marosvásárhelyre vezető szálainak kibogozása céljából tegnap ideérkezett. Ennek a látogatásnak előzménye az, hogy a párisi Duchiron és Társai cég feljelentést tett Halpert Izidor marosvásárhelyi fakeskedő ellen, aki a francia cégtől nagymennyiségű furnirt rendelt és a rendelésre a Rubin és Fia-cég bélyegzőjét használta fel. Ez alatt a név alatt vette igénybe a francia cég hitelét.

Amikor az áru Bécsbe érkezett, Halpert 10 ezer francia frank erejéig eladást eszközölt, a szállitmány többi részére pedig 20 ezer schilling előleget vett fel és a vételárat a párisi cég többszöri felszólítására sem volt hajlandó kifizetni. Miután a vizsgálat a visszaélést megállapította, a francia cég hitelezési csalás miatt feljelentést tett Halpert ellen, akit tegnap letartóztattak és ma a francia követségen főtisztviselő jelenlétében megkezdték kihallgatását.

Megalakul Amerikában a világ legnagyobb bankja.

Newyorkból jelentik: A közeljövőben óriási pénzügyi alakulást hozhat az Egyesült Államok állam valamennyi pénzügyi és

trösztjét és a terv a jövőre nézve az, hogy ebbe a bankba olvassák majd be az Egyesült Államok összes pénzügyi terv teljesen elkészült és kivitel előtt áll.

Menyasszonyi kalangye elkészítését vállaljuk a legfinomabb kivitelig

Ruttkay & Botye

speciális vászon-felhőnemű üzlet Arad, a megyeházzal szemben.

— A francia állampolgárok egyéves tartózkodási engedélyt kapnak Romániában. Ma rendelet érkezett a belügyminiszteriumból az arad-i prefekturára a francia alattvalók romániai tartózkodására vonatkozólag. A miniszterium értesíti a prefekturát, hogy a román állam megállapodást kötött a francia kormánnyal, amelynek alapján Franciaországban egyéves vízumot és kétéves tartózkodási engedélyt adnak a román alattvalóknak. Ezzel szemben Romániában ugyancsak egyéves vízumot, azonban a fennálló rendelkezések értelmében csak egyéves tartózkodási engedélyt adnak ki a francia állampolgárokra. A miniszteri rendelet nyomán megtörténtek a mai napon az intézkedések annak végrehajtására.

„Főrtől a feleségem“

Hét halottja van a mexikói függetlenségi ünnepségnek. Mexikóból jelentik: A mexikói állam függetlenségének 115-ik évfordulója alkalmával nagy ünnepségek voltak ország-szerte. Az ünnepségek folyamán a különböző szerencsétlenségekben heten haltak meg és huszan súlyos sérüléseket szenvedtek.

Thomas Mann az idei Irodalmi Nobel-díj valószínű nyertese. Kopenhágából jelentik: Irodalmi körökben elterjedt hírek szerint az ezévi Irodalmi Nobel-díjat minden valószínűség szerint Thomas Mannak fogják odaítélni.

— Eljegyzés. Korányi Rózsikát eljegyezte Krámer Ernő fakeskedő, Arad. (Minden külön értesítés helyett.)

— Csehország szabad kikötőt kap Hamburgban. Londonból jelentik: Az angol lapok nagy cikkeiben foglalkoznak azzal az érdekes egyezményrel, amely Csehországot Hamburgban szabad kikötőhöz juttatja. A sajtó a szerződés nagy közgazdasági jelentőségét ismerteti.

Jön a CENTRAL-mozgóba!

— Letartóztatott katonaszökevény. Az arad-i rendőrség letartóztatta Carpaciú Ion cigányt, akitől megállapították, hogy katonaszökevény. Carpaciúnak ezenkívül több bűncselekmény is terheli a lelkét. A katonaszökevény letartóztatásáról értesítették az ügyészséget is, Carpaciút pedig átadták a katonai hatóságoknak.

— Elkoboztak egy olasz lapot, mert támadta a pápát. Rómából jelentik: A Popolo di Roma című lapot, amely tegnapi számában éles támadást intézett a pápa ellen, a megjelenés után néhány órával elkobozták.

Legkiválóbb uriszabóság Angol szövet nagyraktár

SAMSON I. ARAD, Neuman-palota

Oszi különlegességek beérkeztek.

Nem kell fizetnie semmit az ARADI KÖZLÖNY-ért

szeptember 30-ig. mert ha ma előfizet, az előfizetést csak ettől a naptól kezdve számítjuk fel és a lapot azonnal megindítjuk.

— **Nagy népi ünnepélyt rendez a kisjenői tűzoltóság.** A tavaly alakult kisjenői önkéntes tűzoltóság 22-én, vasárnap, nagyszabású népi ünnepélyre készül, melynek jövedelméből hiányos felszerelésüket akarják kiegészíteni. Kisjenőn, ebben az élénk forgalmu, fejlett nagyközségben, mindeddig nem volt tűzoltóság és egy-egy tüzeset alkalmával csak a szerencsés véletlenül és a szomszéd Erdőhegy tűzoltóságának segítségével mult, hogy nagyobb arányú szerencsétlenség nem történt. A község iparosága és intelligens lakossága bizonyára tudatában van egy szervezett és képzett tűzoltóság jelentőségének és a népi ünnepély rendezése reméli, hogy a község társadalma támogatja és segíti munkájában. Az ünnepély valóban nagyszabású lesz. Délután népies mulatságok, tűzoltó- és sportversenyek lesznek, este pedig az Iparoskörben a műkedvelők előadják „Mesék az írógépről” című operettet.

— **Gyomor-, bél- és anyagcserebetegknél a természetes „Ferenc József” keserűvíz az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja s így megkönnyíti, hogy a tápláló anyagok a vérbe kerüljenek.** Orvosi szakvélemények hangsúlyozzák, hogy a **Ferenc József** víz különösen ülő életmódnál igen hasznos gyomor- és bélszabályzó szer. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszertárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Az aradi nyugdíjas egyesület hivatalos közleménye.** Értesítjük az állomáson fizetett volt Műv. nyugdíjasokat, hogy e hó 22-én d. e. fél 10 órakor egyesületi helyiségünkben mindannyian jelenjenek meg abból a célból, hogy az ugynevezett tízes bizottság elszámolást adjon az illetéktelenül össze gyűjtött összegekről s a most visszafizetett 80.000 lejjel együtt mindegyiknek visszafizesse azt az összeget, melyet a gyűjtőívén egyénenként aláírtak. Felkérjük a tízes bizottságot, hogy jelen felhívásunknak feltétlenül tegyen eleget. Az egyesület részéről a bizottságban Adler Samu főfelügyelő, Szuchy pénzügyi számtanácsos és dr. Silber Ignác vesznek részt. Az elnökség.

— **Elvesztett kulcs-csomó.** Egy aradi kereskedő elvesztett három darab, karikára fűzött kulcsot. Becsületos megtalálót kéri, illő jutalom ellenében, adja le a kulcs-csomót az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

— **Mesterucca, Senora** lemezek Kerpelnél.
— **Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Temetkezési Csoportja** Igazgatósága értesíti tagjait, hogy e hó 18-ikáig az első csoportban a 304-ik és a másodikban a 22-ik szelvényig esedékes a fizetés

— **A newyorki tőzsde és Edison.** A newyorki tőzsde első fekete péntekével kezdődött Edison kárierte. 1869. szeptember 24-én érte meg a newyorki tőzsde első „fekete péntekét.” Másodpercről másodpercre estek az aranyárok. Telefon akkoriban nem volt, de az aranytőzsde alelnökének volt egy külön távíróhálózata, amellyel szüntelen ellátta hatszáz ügynökét a szükséges utasításokkal. A legnagyobb zűrzavar percében egyszerre hangosat horkant a távírógép: a masina felmondta a szolgálatot. A szerelők nem értek ennek a különös gépezetnek a kezeléséhez, de jelenkezik egy fiatalember. Igéri, hogy ő egy-kettőre rendbehozza a masinát. A fiatalember Edison volt, Edison egész életét a legérdekesebb epizódokkal adja a Lantos Magazin legújabb szeptember 15-iki száma, számos egyéb igen érdekes cikkel és illusztrációval együtt. A Lantos Magazin havonta kétszer jelenik meg. Ára számhokint 40 lej, Évi előfizetés 1000 lej.

LEGUJABB.

A magyar kritikusok megokolják távolmaradásukat a bucaresti-i kongresszustól

„A politikának nincs semmi köze ahhoz, hogy a magyar kritikusok delegáltjai nem mentek el Bucarestbe.” — A Magyar Színházi és Zeni Kritikusok Szövetségének levele. — Egy jobboldali magyar lap támadása a magyar kritikusok ellen. — Dr. Szabó László cikkének utóhangjai.

Az Aradi Közlöny budapesti tudósítója jelenti telefonon: Dr. Szabó László egyetemi tanárnak, a Pesti Napló csillagos cikkei szerzőjének legutóbbi írott cikke, amelyben a magyar delegátusoknak a bucaresti-i kritikusok kongresszusán való részvételével foglalkozott és amit az Aradi Közlöny is teljes egészében leközölt, a magyar fővárosban nagy feltűnést keltett. Amint azt előre lehetett látni: jobboldali politikai körökben élénk kommentáltak Szabó László objektív hangú cikkét és éles támadást intéztek az Uj Nemzedék hasábjain a Pesti Napló ellen. Az Uj Nemzedék másnap egy színházi hír akcájában válaszolt a csillagos cikke írójának és többek között a következőket írta:

„Minket magyarokat olyan áthidalhatatlan szakadékok választanak el Bucaresttől, hogy oda vendégeskedni nem igen lehetünk el.”

Az Uj Nemzedék ebben a cikkben úgy állítja be a dolgot, hogy „gyaláztat a kritikusok között a józan felegy győzött és így a kiküldötték nem mentek el Bucarestbe.”

Ma azonban a budapesti lapokban megjelent a Magyar Színházi és Zeni Kritikusok Szövetségének levele, amelyet a bucaresti-i kongresszushoz intézett. A kritikusok szövet-

sege ebben a levélben kijelenti, hogy nincsen semmi közük a politikához és a politikának sincsen semmi köze ahhoz, hogy delegátusaik nem mentek el Bucarestbe. Ezek a hírek tehát, amellyel távolmaradásukat kommentálták, tévedésen alapulnak, mert

a szindikátus elhatározta hivatalosan, hogy résztvesz a kongresszuson, a delegátusokat azonban részlet betegség, részint pedig más körülmények akadályozták abban, hogy elutazzanak.

Az Uj Nemzedék ebből az alkalomból ma az első oldalon három hasábjos cikkben erős hangú támadást intéz a kritikusok ellen és azzal vádolja meg őket, hogy „ez a társaság, amelyik a magyar nyelvet csak miméli, de lényegében csak egy üzleti társulat, Erdélyben is azokat a budapesti zsebeket látja, amelyek kifeje szeretnek nemzetiszínűek lenni, befelé azonban mindegyik lehet őket nevezni, csak magyarnak nem”. Az éles hangú támadás Budapesten nagy feltűnést keltett és a magyar főváros lakosságának túlnyomó többsége nem azonosítja magát az Uj Nemzedékkal, amelyiknek agresszív hangját és támadó modorát elűeli. Előreláthatólag még heves hírlapi polemiákat fog okozni Budapesten a bucaresti-i kritikusok kongresszusa.

Borzalmas családirtás Csehországban.

Egy szabómester fejszével összevagdalta két gyermekét és aztán felakasztotta magát.

Deutschbrodéból jelentik: Lustigsaar községben megrendítő családi dráma történt. Szedlák Ferenc szabómester fejszével összevagdalta két gyermekét és aztán felakasztotta magát. Amikor a borzalmas családirtást észrevették, Szedlák már halott volt. A két gyermekét vérben fetrengve találták meg az ágyban. Azonnal be szállították a nagy vér-

vesztéstől eszméletlenül fekvő két gyermeket a kórházba, ahol gondos orvosi ápolás alá vették őket. Feltételezések szerint azonban nincsen remény.

A borzalmas családi tragédiának az az oka, hogy a szabómester nem bírta tovább elviselni hisztérikus feleségének szekaturáit és elhatározta, hogy öngyilkos lesz. Miután azonban két gyermekét nagyon szerette és megvárni tőlük nem tudott, őket is meg akarta ölni, hogy kövessék apukat a halálba.

Az olósó Remarque megérkezett
128. — Tel 221 helyett Sándor Ferencnél

Rászakadt a ház egy vanatori gazdára

Éjjel leszakadt a szoba mennyezete és maga alá temette az alvó gazdát.

Halálos szerencsétlenség történt tegnap az aradmegyei Vanator községben. Sisca Filip gazdálkodó lakásán aludt, amikor eddig még meg nem állapítható körülmények között leszakadt a szoba mennyezete és maga alá temette az alvó gazdálkodót. A nagy zajra a szomszédok segítségére siettek és kiszabadították a romok alól.

Az életnek azonban Siscát már megmenteni nem sikerült, mert halálos sérüléseibe néhány órai szenvedés után belehalt.

A szerencsétlenségről telefonon tett jelentést az aradi ügyvédségen a vanatori csendőrség. Az ügyvédségről dr. Bradean Athanas vármegyei főorvos és Savoju ügyész szállottak ma ki a helyszínre a vizsgálat megindítása és a hulla felboncolása céljából.

Stollwerck — meghalt.

(Arad, szeptember 18.) Az egész világon ismerik azt a négyszögletű cukorkát, amely Stollwerk-karamella néven lett világhírű. A kis Stollwerk-automaták, amelyeket egy pennyért, egy órért, egy kopékért, egy lejért, vagy tíz fillérért ontják magukból a kis karamellákat, az egész világ gyermeképe körében népszerűvé váltak. Ezért a gyermekvilág valószínűleg ószintén meg fogja gyászolni azt, aki számára ezt az édességet feltalálta, Albert Stollwerket, akinek haláláról most számolnak be a newyorki jelentések.

A népszerű Albert Stollwerk néhány nappal ezelőtt — mint a newyorki jelentések mondják — a New Jersey államban levő Cap

Maifürdőhelyen tartózkodott. Itt a tengerben, uszás közben szivgörcsöt kapott, amely pár perc alatt végzett az 58 esztendő s férfivel. Mire kimentették a tengerből, halott volt. A többszörös milliomos után nem maradtak örökösök és így Albert Stollwerk nagyszerű ötletének gyümölcsét lehet, hogy az amerikai államkassza fogja élvezni, vagy pedig a család németországi ágára száll a nagy vagyon.

Amikor az apa halált kér fia fejére

Dramai jelenetek között itéli halálra a bas-alpei esküdtszék egy fiatal rablógyilkost.

Párisból jelentik: Bas-Alpeban az esküdtszék egy gyilkosság ügyében egészen szokatlán körülmények között hozott ítéletet. Két fiatalember: a 18 éves Getta és a 16 esztendő s Musa István megölték Riso jómódu parasztgazdát, annak feleségét és gyermekeit, aztán kirabolták a tanyát, ahol azonban csupán néhány száz frankot találtak s azt elvették. A törvényszéki orvosok a vizsgálat után Gettát és Musát beszámíthatóknak minősítették. A két gyilkos a tárgyalások alatt rendkívül cinikusan viselkedett. A tegnapi, utolsó tárgyaláson drámai jelenet játszódott le. Az ifju Getta atyja könnyezve letérdelt az esküdtek előtt és zokogva könyörgött, hogy hozzanak halálos ítéletet fiára és szabadítsák őt meg ettől a gonosz embertől. Megrendülve hallgatták végig az esküdtek a vádolt atyjának panaszait, aki minden szavával elvetemült lelkületű fiát vádolta. Az esküdtek nyaktoló általi halálra ítélték a gyilkos Gettát, Musát, aki kiskorúságra folytán eikerülte a guillotinet, huszesztendél kényszermunkára ítélték.

Az összes peres iratok rosszul vannak bélyegezve az aradi törvényszéken és járásbíróóságán.

A szekciók elnökei megállapították, hogy az aradi törvényszékhez benyújtott iratokat helytelenül bélyegezték fel és ezért a felek bírságot tartoznak fizetni. — A bélyegek megsemmisítése a hatóság feladata. A meglepő határozat nagy izgalmat keltett Arad jogászköreib.

(Arad, szeptember 18.) A mai napon a törvényszék különböző szekciói előtt tárgyaló ügyvédek nagy meglepetés érte. A tárgyalások megnyitása után az elnökök a pénzügyminiszter rendelete alapján kijelentették, hogy

minden peres irat rosszul van bélyegezve.

A bélyegzőtörvény ugyanis a 28., 29., 30. szakzaiban kötelező módon írja elő a bélyegek érvénytelenítését. Ezen érvénytelenítés módja pedig az, hogy a bélyeget a perirat első oldalára kell ragasztani és a beadvány kezdő sorával kell átorni. Miután ez nem történt meg,

a törvény értelmében az iratok úgy tekintendők, mintha nem bélyegezték volna fel és újrabélyegzés mellett egyszeres bírságot tartoznak fizetni.

Ezen az alapon a tárgyalásokat elhalasztották, azonban az I. szekciónál dr. Ursu János ügyvéd felszólalt és rámutatott arra, hogy a bíróságoknál és hatóságoknál az érvénytelenítést a felek által beadott iratokra az illető hatóság köteles eszközölni, a pecsét alkalmazásával és peres eljárás folyamata miatt pedig a bírósági jegyző köteles anullálni a bélyeget, a bélyeg átírásával.

Rámutatott Ursu dr. arra, hogy a törvény ezt elő is írja. Az I. szekció Pop—Alexandru-taná-

csa a törvény álláspontjára helyezkedve, elvi jelentőségű határozatában kimondotta, hogy

a bélyegek anullálása a hatóságok kötelessége.

Azokat az iratokat tehát, amelyeket a hatóságokhoz adnak be a felek, a hatóságok kötelesek ezután is érvényteleníteni.

Azokra az iratokra és okmányokra pedig, amelyeket magánfelek állítanak ki, a bélyeg az irat, vagy okirat kezdetére teendő és az okirat kezdő betűivel átírandó. A számláknál a bélyegek alul bélyegzővel, a dátum alkalmazásával érvénytelenítendők.

Tekintettel azonban arra, hogy a tábla más álláspontot is elfoglalhat, jogászörökben az a vélemény alakult ki, hogy addig is, míg a kérdést véglegesen eldöntik, helyesen teszik a peres felek, ha a bélyeget a peres irat kezdetére teszik. Átírni azonban nem szükséges, ezt utólag is megtehetik. A nem hatóságoknál felhasznált egyéb és bélyegzés alá eső irataikat, vagy okirataikat, az illető irat, vagy okirat kezdetére téve a bélyeget, a kezdő szavakkal alul okvetlenül alá kell írni. A Pop—Alexandru-tanács ezen kérdésben már döntött a fentiek értelmében és annak álláspontja érvényesülni is fog minden tekintetben, miután a határozatban foglaltakat a törvény helyes értelmezése alapján hozta meg.

Sokmillió kárt okozott Aradmegyében a marhavész.

Az állatbetegség katasztrófális méreteket öltött. — Aradmegyében 45 községet helyeztek zár alá. — Rendszabályok az emberek egészségének megvédésére. — Istenítélet sújtja a falusi gazdákat.

(Arad, szeptember 18.) Az esti harangszóba belekondul a legelőről hazatérő gulya kolompja, fáradtszemű parasztok lesnek ki a kapun és végigpillantva az állatok során, resignáltan mondják:

— Már megint husszal kevesebb.

S félő szemmel mustrálják a gulyát, vajjon ma kit sújtott a sorscsapás, kinek a vagyonszája lett semmivé pár óra alatt. Aki ma még boldogan mosolyogva tereli be marháit az istállóba és bocsázva adja eléjük a legjobb takarmányt, holnap már elkeseredve szitkozódik a kimúlt állatok teteme felett.

A sors keze végigsújtott Aradmegyén és naponta ezrek és tizezrek lesznek semmivé. Marhavész. Száj- és körömfájás. A városi lakosságnak száraz közgazdasági szavak csupán, de falun Istenítélet, egyiptomi tiz csapás és keserves tönkremenés. Hónapok óta tart a pusztulás a megyében, millió kára van eddig a gazdáknak és a pusztulás most áll tetőfokán.

Naponta tízével, huszával hullanak el az állatok, hiába a leggondosabb elővigyázat, a feltű ápolás, a pusztító járvány egyre jobban terjed.

Maholnap Aradmegyében nem lesz szarvasmarha, mind elviszi a vész.

Néhány szám csupán, de mindennél jobban mustrálja a helyzetet. Aradmegyében az állatvész miatt 45 községet helyeztek zár alá — egyelőre. A többi — bár ne válna be a jóslat — következik. Az aradi járásban Mondorlak, Engelsbrunn, Zádorlak, Ujarad, Kísszentmihály és Micelaca került ma zár alá, innen kiszállítani, vagy a községen átvinni marhákat nem szabad. Aradon Gáj és a Curtici-i ut kör-

nyéke fertőzött. A pécskai járásban hat, a világosiban hét, a kisjenőiben öt, a borosjenőiben tízennégy, a radnaiban kettő, a ternovaiiban öt községet helyeztek a mai napon zár alá. És minden munka, minden elővigyázat hiábavaló, a pusztulás egyre jobban terjed. — Szakértői körök szerint évtizedek óta nem pusztított Aradmegyében olyan hatalmas vész, mint a jelenlegi,

amely már eddig is sokmillió lej kárt okozott az aradmegyei gazdáknak.

A veszély miatt Aradváros különlegesen szigorú intézkedésekre határozta el magát. A közben, csupán néhány napig engedélyezett állatvásárokat újból betiltotta, azonkívül szigorúan megtiltotta, hogy a város területére beteg állatokat behozzanak. Az állatokat a vágóhidon csak állatorvosi bizonyítvány alapján vágják le. A város bejáratainál a vámosok vigyáznak arra, hogy a tilalmat ki ne játszásk. Beteg állatok tejének eladása is tilos,

az egészséges tejet is csak felforraltva szabad elfogyasztani.

A megbetegedett állatok számát nyomban be kell jelenteni az állatorvosi hivatalnak. Popovici Dávid dr. városi főállatorvos erős kontrollt gyakorol a rendszabályok betartása ügyében.

Eddig a száraz adatok. Nekünk, városbanlakóknak száraz közgazdasági adatok, de nem messze, pár kilométernyire innen, sújtó csapás és egzisztenciák pusztulása a falvak elkeseredett népének, amely naponta imádkozik a Teremtőhöz, muljon el feje felett a borzalmas katasztrófa.

Marosi Rudolf.

Irodalom és művészet

Molnár Ferenc elvállik Darvas Lilitől és Karola Nehert veszi feleségül.

(Budapest, szept. 17.) Érdekes hírt suttogtak budapesti művészkörökben. Ismeretes az a baráti viszony, amely Molnár Ferencet Klabundhoz a Krétakör váratlanul elhunyt szerzőjéhez fűzte. Ez a barátság sokkal mélyebb volt, semhogy megszűnt volna a német író halálával; Molnár ennek kifejezését is adott azáltal, hogy Klabund fiatal özvegyét Carola Nehert, az ismert kitűnő berlini színésznőt sokszor felkereste a gyász napjaiban. Hogy a viihírű magyar író gyakran lehetett együttműködő Carola Neherrel, ebből fakadt az a Berlinben és Budapesten is elterjedt hír, hogy Molnár Ferenc elvállik Darvas Lilitől és feleségül veszi Carola Nehert.

Ennek a pietykának van egy ravaszul megfordított pesti változata: Darvas Lili elvállik Molnár Ferencetől és férjhez megy egy híres Reinhardt színészhez.

Megnyílt a varázslók kongresszusa

— A delegátusok nagyrésze állati maszkban jelent meg. — Csodálatos produkciók.

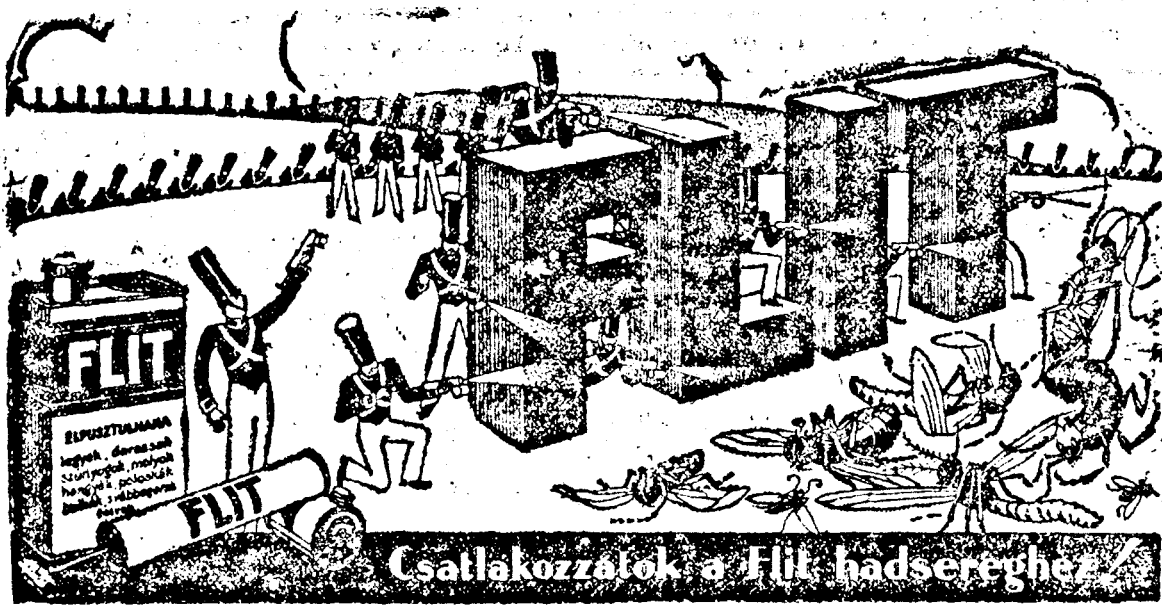
Marseilleből jelentik: Pár nap előtt ült össze a varázslók kongresszusa. A különös kongresszus tagjai a színes délfrancia nagyvárosba is új színeket tudnak belevinni. Marseille festői uccái a világ különböző részeiből érkező varázslók, fakírok, illuzionisták különös ruházatától még festőbbieké váltak. Több száz delegátus érkezett a kongresszusra a legfantasztikusabb öltözetekben, színes selyem ruhákban, amulettekkel díszítve és hatalmas turbánokkal a fejükön. Természetesen nagy számban vettek részt a kongresszuson európai varázslók is, akik részben megelégedtek a szerényebb polgári ruházattal. Különös felhívást keltettek azok a varázslók, akik a kongresszuson állati maszkokban jelentek meg. Ilyen maszkokat használt a „Mágusok Szövetsége”, melyet 50 tag képviselt a marseille-i kongresszuson.

A varázsló foglalkozásához szükséges a hit. Nem a varázsló hite önmagában, hanem az, hogy a közönség higgyen a varázslónak. Hogy ezt a hitet erősítsék, a varázslók kis zsákokat hordtak a karjaik alatt — varázsló eszközeikkel csontdarabokkal, törökkel, cinkezett kártyákkal, tüffel és egyéb mágius segédeszközökkel tele. A kongresszus ülésén, melyek a nyilvánosság előtt folytak le, a száz mágus ingyen produkálta magát a közönség előtt. Sorban, egymás után léptek a póliánra és mindenik a legcsodálatraméltóbb varázsművét produkálta. Egy indiai tűzimádó például arra a kérdésre hogy hogy hívják, szájából többméteres lángot bocsátott ki, mely a csodálkozó nézők előtt lángbetűkbe formálódva adta az indiai varázsló nevét. Egy hihetetlenül sovány kínai zsebkendőjével megtörtölte az orrát és azután 50 libát és óriási mennyiségű virágot húzott ki belőle. A kártyaművészek hallatlan tömegben szedték ki a kártyákat a nézők zsebéből. A hit a mágusok hivatásában a csodálatos mutatványok után nyilvánvalóan erősödött a marseille-i közönség soraiban.

Csak a hoteltulajdonosok nézték kételkedő szemekkel a mutatványokat és a legügyesebb francia detektívet szerződtették annak ellenőrzésére, hogy nem akad-e a csodálatos képességű mágusok között olyan is, aki a hotelokban idegenek tulajdonát varázsolja át a saját zsebébe.

A marseillei szállodásoknak különben más nehézségeik is voltak a kongresszusra gyűlt varázslókkal. Nem tudták ugyanis elhelyezni a sok „médiüm”-öt, amit magukkal hoztak. Nem az emberi médiumokkal volt baj, hanem az állati médiumokkal. Nyulakkal, disznókkal, kutyákkal, libákkal, tyukokkal, galambokkal és más állatokkal. Különösen sok libát hoztak a varázslók magukkal, ami arra enged következtetni, hogy a libának nagy szerepe lehet a mágiában. A marseillei szállodák azonban nincsenek berendezve ilyen vendégek fogadására, s így a kongresszus tagjainak elhelyezésénél a legnagyobb nehézségek merültek fel.

Agyonlőtték a párisi Sherlock Holmes

Dr. Baylet, Páris bűnügyi hivatalának nagyhírű vezetőjét agyonlőtték irodája előtt egy textíliánynök. — Egy cérnaszál, ami a gyilkos nyomára vezetett.

Párisból jelentik: Dr. Baylet, a párisi rendőrség bűnügyi osztlályának híres vezetőjét, tegnap, amikor felment irodájába egy textíliánynök a folyosón három revolverlövessel megölte. A gyilkos ügynököt, akit Philippone-nak hívnak az elősiető rendőrtisztviselők elfogták. Minden jel arra vall, hogy a gyilkosság hosszú műve.

A meggyilkolt dr. Bayle ugyanis, aki tekintély volt nemcsak bűnügyi téren, hanem műkincsek és régiségek valódiságának megállapítása dolgában is. Philippone néhány ügyében olyan szakértői vallomást adott le a törvényszéken, amiből kifolyólag az ügynök pereszes lett.

Dr. Bayle a merénylet következtében azonnal meghalt. Egyik golyó ugyanis szíven találta, míg a másik szemén keresztül fejébe hatolt.

A gyilkosság elkövetése után Philippone nyugodtan távozni akart, de a lövések zajára elősiető rendőrtisztviselők csakhamar letartóztatták.

— Piszkos embert öltem meg — mondta elfogadónak. — Amit velem tett, az halált érdemel, még akkor is, ha öt gyermek apja.

Dr. Bayle, aki valódi Sherlock Holmes volt a maga nemében, egyáltalán nem hasonlított külsőleg azokhoz a detektívhősökhöz, akiket Conan Doyle, Maurice Leblanc, vagy Edgar Wallace írtak meg. Kicsiny, zömök, púposzemes emberke volt a párisi bűnügyi hivatal főnöke, inkább lehetett tanárnak tekinteni mint kriminalistának. És valóban tanár s volt. Oly hatalmas tudományos felké-

szükséggel rendelkezett, amvel egyetlen kartársi sem és pompásan felszerelt laboratóriumából tette rá kezét halálos biztonsággal a gonosztevőkre. Százakat ítéltek el az ő szavára, de ugyancsak százakra rug azoknak száma, akiket ő mentett meg a kivégzéstől.

Egyik híres esetéről, amely felülmúlja bármely detektívregény cselekményét, ma is sokat beszélnek még Párisban. Valamilyik nap egy zsebkendőbe csomagolt emberfejet fogtak ki a Szajnából. A zsebkendő körül volt drótozva és a dróton azelőtt nyilvánvalóan egy kő lehetett, amely lesüllyesztette a levágott emberfejet. A drót és a zsebkendő Bayle laboratóriumába került. Közben egész detektívregék szimatoltak a gyilkos után, természetesen minden eredmény nélkül. Dr. Bayle pedig beült laboratóriumába és elkezdte vizsgálni előbb a drótot, aztán a zsebkendőt, amely én olyan volt, mint a többi. Azaz mégsem. A mikroszkóp ugyanis azt mutatta, hogy a szövésnél a 47 és 48 szál között egy fonál hibásan keresztben állt. Bayle erre kikutatta, hogy a franciaországi szövőgyárakban hol gyártottak az utóbbi időben ilyen hibás zsebkendőt. Kiderült, hogy a hibásan funkcionáló gép egy párisi gyárban van. A detektívek aztán megtudták, hogy a hibás zsebkendőt csak bizonyos üzletekbe szállította a gyár és hamarosan kiderült az is, hogy tizenketten vásároltak az utóbbi időben ilyen zsebkendőt. Ezek közül egyiknek lakásán találtak egy elvágott drótot, amely pontosan illett ahhoz, amely Bayle laboratóriumában volt. És így kézre került a gyilkos.

ispán rendeletet adott ki, amelyben felhívta az aradmegyei községek vezetőségét, intézzék el pomrosan a kamara ügyeit. Rendeletében szigorú büntetést helyez kilátásba azon tisztviselők részére, akik hanyagoknak bizonyulnak.

= **Megindul a harc a Nemzetközi Bank székhelyéért.** Londonból jelentik: A Daily Telegraph híradása szerint a franciák, belgák és olaszok meg akarják akadályozni azt, hogy a Nemzetközi Bank székhelyéül Londont válasszák. Az első verziók szerint a lapának is London ellen foglalnak állást. Adatci, a japán delegáció vezetője, ezeket a híreszteléseket azonban megcáfolta és a japánok semlegességéről biztosította Angliát. A nemzetközi pénzpiac szívesen venné, ha Londonban helyeznék el a Nemzetköz Bankot.

= **Elrendelték a csődöt egy világsi kereskedő ellen.** Herling István világsi üvegkereskedő beadvánnyal fordult az aradi törvényszékhez és kérte maga ellen a csődeljárás megindítását. Herling beadványa szerint az aktívái 294.700, a passzívái pedig ezzel szemben 625.124 lejt tesznek ki. Az aradi törvényszék csődbírósága ma foglalkozott a csődkérelemmel és annak helytadva, elrendelte Herling ellen a csődöt. Csődtömeg gondoknak dr. Lazar Román világsi ügyvédet, helyettesének pedig dr. Furdai József aradi ügyvédet nevezte ki. A követelések bejelentésének határidejét pedig a bíróság október 1-ben állapította meg.

Folyik a vizsgálat a fűtőházi panama ügyében

A vizsgálóbíró egymásután hallgatja ki a tanukat. — Reichenberg szabadlábra helyezését fogja ulból kérni a védő.

(Arad, szeptember 18.) A fűtőházi szabálytalanságok ügyében indított bűnügyi eljárás még mindig nem nyert befejezést. A vizsgálati fogságban ülő Reichenberg Dezső vasuti főmérnök, volt aradi fűtőházi főnök ügyében napok óta folynak a tanukihallgatások. Az elmúlt héten kezdte meg dr. Herber Jón vizsgálóbíró a vád tanujának kihallgatását. Tekintettel azonban arra, hogy huszonhárom tanunak a kihallgatása vált szükségessé, még ma délelőtt és délután is folytak a tanukihallgatások.

A vasut képviselőjében Dadulescu fűtőházi helyettes főnök vesz részt a kihallgatásoknál, aki igen sok kérdést intéz a tanukhoz. A tanuk vallomásának eredményét azonban a hatóságok a legnagyobb titokban tartják, annyit azonban sikerült megállapítanunk, hogy a vád tanul mellett igen sok tanu Reichenberg mellett vallott. A vizsgálat azonban tovább folyik és előreláthatólag a tanuk kihallgatása még 2-3 napig el fog tartani. Ezzel egyidejűleg a védelem is több tanunak a kihallgatását kérte, akiknek kihallgatása után Pausesti ügyvéd Reichenberg szabadlábra helyezését fogja kérni.

KÖZGAZDASÁG.

Ujabb kölcsön a stabilizáció biztosítására.

Mihalache intervenciója a mezőgazdasági és szövetkezeti hitelek enyhítése érdekében.

Bucurestiből jelentik: A Lupta értesülése szerint a kormány egy újabb kölcsön feltételeiről tárgyal, amely hivatva lenne a valuta stabilizációját biztosítani és amely szoros kapcsolatban állana a költségvetés egyensúlyozásával. Ugyilátszik, hogy az a pénzesoport, amely a stabilizációs kölcsönt folyósította, nem idegenkedik újabb hitel nyitásától, amely megerősítené a stabilizációt és az államot olyan helyzetbe juttatná, hogy eleget teheszen a külfölddel szemben fennálló pénzügyi kötelezettségeinek. A lap hozzá teszi, hogy a kölcsönt csak abban az esetben veszik fel, ha

az állam bevételei nem fedeznék a kiadásokat.

Mihalache földművelésügyi miniszter ma délelőtt hosszabb tárgyalást folytatott Burileanu bankkormányzóval, akitől kérte a mezőgazdasági és szövetkezeti hitelek feltételeinek enyhítését, a termés értékesítése érdekében. Burileanu ígéretet tett a szövetkezetek és mezőgazdák széleskörű támogatására a Banca Nationala alapszabályainak keretén belül és ecéliből holnapra összehívta a bank igazgató tanácsát.

= ZÜRICHBEN NYITÁSKOR ÉS ZÁRLATKOR 3.08 VOLT A LEJ.

= Bucurestli tőzsdézárás. Devizák: Páris 6.50, Berlin 40.09.50, London 616.50, Newyork 168.10, Milánó 8.80 és egyenlőad, Zürich 32.46, Prága 4.98 és ötnyolcad, Bécs 23.71.50, Budapest 29.38.50, Varsó 19.10. Valuták: Márka 39.98, sterling 815, francia frank 6.50, svajci frank 32.50, olasz líra 8.85,

dollár 167, osztrák schilling 23.90, magyar pengő 29.40, cseh szlovák korona 4.98.

= Hanyagul kezelik a községekben a Mezőgazdasági Kamara átiratait. A Mezőgazdasági Kamara a napokban panaszt tett az aradi prefektúrán arra vonatkozóan, hogy az egyes községek nem intézik el kellő időben a kamara átiratait, amiből súlyos károk keletkeznek. A kamara panasza nyomán dr. Lázár Agoston al-

Üzlethelyiség Aradon a főtéren

modern berendezéssel, kereskedelmi vagy ipari célokra kiválóan alkalmas,

átadó.

Érdeklődők címeit

„Ipar vagy kereskedelem“ jelge alatt adják le RUDOLF MOSSE hirdetőben Arad. 87

Maculatura papir 6 kg-os csomagokban kapható. — Cím az Aradi Közbányi Hivatalban

Legjobb szabásu ruhák

Sof-lui RENDY-nél készülnek olcsó árak mellett. ARAD, volt Szabóság-tér 21. sz.

Tollisztító-vállalat

Arad, v. Szt. Pál - ucca 3.

Felbivom a nagyérdemű közönség figyelmét, hogy vállalatunk még csak rövid ideig tartozkodik Aradon. Ne mulassza el ezen elősmert egészségügyi intézménnyel párna-tollat fertőtleníteni, portalaníteni és felírísítteni. — Vidékiek azonnal kiszolgáltattak

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

CSÜTÖRTÖK, szeptember 19.

Bucuresti. 22. Székely M. operatíves hangversenye. 22.45. A házizenekar hangversenye. — Berlin. 21. „Song“ amerikai hangjáték, utána tánczene. — Belgrád. 21. Operaházi közvetítés. — Milano. 21.30. Verdi „Rigoletto“ című operájának közvetítése. — Wien. 21.05. Delibes: „Lakme“ című operájának előadása. — Budapest. 10.15. Gramofonhangverseny. — 13.05. A m. kir. 1. honvéddalozozred zenekarának hangversenye. 18.50. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 21.15. Színműelőadás. 23.15. Cigányzene.

PÉNTEK, szeptember 20.

Bucuresti. 20. Gramofonzene. 22. Hugo Hofmannsthal: „Jedermann“ című darabjának közvetítése. — Berlin. 22. Részlet Rossini: „Tell Vilmos“ című operájából. — Belgrád. 21.30. Kamarazene. — Wien. 21.05. Esti hangverseny. 23. Zenekari hangverseny. — Budapest. 10.15. A rádió házikvartettjének hangversenye. 13.05. A Mandits-zenekar hangversenye. 17.20. Schönbömb Lajos Pálné mesél. 18.15. Decker Albert előadása: „A házasság intézménye az ókortól napjainkig.“ 18.50. Kalmár Tibor és zenekarának hangversenye. 20.10. Vizvári Mariska Szigethy József naplójából olvas fel. 22.50. A Fejes-szalonzeneakar, az Ostende-jazz, tovább Horváth Gyula és cigányzenekarának hangversenye.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGÓ HENRIK
felel

Az Aradi Közlöny

apróhírdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyanis az apróhírdetések naponta d. u. 5 óráig adhatók fel.
Dohánytőzsde volt Kossuth-u. 4 szám,
Dohánytőzsde volt Deák Ferenc-u. 15. (Oppenheimer-ház.)
Karácsonyi-trafik volt Weitzer János-uca.
Juhász Gábor fűszerüzlete v. Orczy- és Dezső-uca sarak.
Dohánytőzsde, Zsidótemplom-épület.
Akinek tehát az Acsev-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik útjába, apróhírdetéseit gyűjtőhelyeinkben eredeti áron adja fel, mely lapunk más-napi számában feltétlenül meg fog jelenni.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4. vasárnap 8 Lej. vastagabb betűvel 8. illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhírdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot hogy az olyan apróhírdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak választékosan elváltott kérdésszerűre válaszolunk. Állanlatok keljés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérik. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

LEVELEZÉS.

NAGYONOS, kinek senkije sincs és az élete boldogtalan és holdog óhajtana lenni. az írjon „Szerény család“ jelígre az Aradi Közlöny kiadóiba. 4978

HÁZASSÁG.

FÖLDBIRTOKOSLEÁNY férjhezmenne háromszázholdas gazdasággal. Ismerkedést létesít: Sebestyén Imre, Budapest, Király-uca 51. Célgjelzéseien levelezés. 4872

ALKALMAZÁS.

NAGYOBB KIPUTÓ LEÁNY, ki kiszolgálásban is segédkezik. azonnal felvétetik Salgóné bizománvi üzlet Str. Horia 2. Széchenyi-uca Neuman-palota. 1000

HÁZGONDNOKI vagy házmesteri állást keres nős asztalos — Mezereséseket „Megbízható“ jelígre. Rudolf Mosse Oradea kérék. 122

KERESÉK azonnali belépésre fiatal vas és fűszerszakmában jártas segédet. — Marmorstein, Savarsin. 4975

INTELLIGENS, román, magyar nyelv tudással bíró leány kezdő irodakisasszony nak vagy gyermeknek mellé ajánkozik. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóiba kérék. 4973

DEUTSCHES Fräulein mittleren Alters zu 4jähriger Mädchen gesucht. Adresse Bulev. Carol 56, Roth. 4979

PERFEKT jólfőző minden 2 tagu csaláchoz felvétetik, volt Teleky-uca 15. 4983

MINDENES szakácsnő, aki jól tud főzni október elsejére kerestetik dr. Pop. Alexandru ügyvédhez, Str. Crisan (volt Karolina-uca) 10. 4985

LAKÁS.

VÁROSHÁZZAL szemben szép uccal szoba, fürdőszoba használattal, 1 esetleg 2 személynek azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 4875

KÉTÁGYAS butorozott szoba kiadó. volt Szt. Péter-tér 5 4972

KÜLÖNBÉJÁRATU, diskrét. elegáns butorozott szobát keresek a belvárosban. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérék. 1234

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ÍROASZTALT modernet, kevésbé használtat megvételre keresek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóiba kérék. 200

ÓTLAMPÁS rádió „Neutrodyne“ hétézer lejért eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4971

ELADÓK kitűnő állapotban levő 4x3 keleti figurális Tebris perzsa szőrvég, intarziás antik empir szalon könyvszekrény, komódok, varrőasztalok, órák, börgarnitúra, Biedermayer szalonok, réz-ágy, ebédlő, szalon berendezések, kredencek, asztalok, fotelok, goblein-képek, festmények, tükrök, perzsabunda, antik sálak, szőnyegek, bőröndök, tisztítógvak, stb. Salgóné bizománvi üzlete, Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

HASZNÁLT fűszer és rövidáru üzlet berendezés kerestetik. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóiba kérek. 4977

SZÉP füstölt tölgyfa ebédlő olesón eladó Weinberger, Str. Eminescu 2. II. 4986

BUTOROT

vásároljon a termelőktől! Az aradi ZOCUINTA lerakat ul tagokkal kiegészítve. ajánlja olcsó BUTORAIT egyszerű és a legmodernebb kivitelben STR. HORIA (volt SZÉCHENYI és FERDINAND-UCCA) sarak. 3336

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZÁLLODA“

a Hungaria Nagyszálló vezetése alatt megnyitott Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben. TELEFON: J. 20-30.

Minden modern kényelemmel berendezve. Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok! A vidéki társaságok találkozó helye!

Legjobb a PUCHER-féle cserépkályhák!

Kályhák és tűzhelyek szakasziú javítása.

PUCHER-lerakat A R A D, volt Szabadság-tér 8. szám. Tulajdonos: PANKER VIKTOR

FICK fest, FICK tisztit, FICK mos.

Főtelep: Str. Barittu (volt Rákóczi-u.) 14.
Gyűjtőhelyek: ARAD: volt Boros Bent-tér 35. szám.

MEGBIZOIM RÉSZÉRE KERESK Biedermayer ebédlőkredencet, régi olasz és holland festményeket fára vagy vászonra festve, régi brokát misemondóruhákat, signált elefáncsont miniatűr-órákat, márkás porcellánokat, antik poharakat, zenélő órákat, szőnyeget, antik szalonokat, stb. Salgóné bizománvi üzlete, Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

NAGYMENNYISÉGÜ PLÉHPÁNT eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 1151

ÜRES FESTÉKES HORDÓK eladók. — Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 1454

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

OKTATÁS.

KLAVIERLEHRERIN unterrichtet mit 300 monatlich Kleine und Grosse Kinder. Adresse in Annonzenbüro Rudolf Mosse.

INGATLAN.

EGY jókarban levő homokfúró kocsit jutányos áron eladó, volt Erdélyi-ut 35. sz. Ugyanott háztelek is eladók. 4976

SZÁZHARMINC kat. hold szántóföld teljes felszereléssel Aradtól 13 km-t, távol-ságban 1929. október hó 1-től feles gazdálkodásra kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóiban. 4974

ÜZLETEK.

Üzemen levő, nagy vevőkörrel rendelkező, több éve fennálló **textilgyár** családi eladó okokból Felvilágosítást nyújt: dr. Somló Armin ügyvéd. v. Salacz-uca 4574

Diana-fürdő újonnan berendezve, egész nap nyitva. Leszállított fürdőáruk

Perfekte deutsche Stenotypisten

wird für hiesige Fabriksunternehmung aufgenommen

Vorzustellen Str. Ghiba Birta 22. zwischen 1-3 Nachm.

Eladó:

4 m. sz. 4 m. magas d'zszes vaskapu. 6 m. litó vasválvu. Heinrich daráló. Benzin motor 5 lörős 4926. Arad, Strada Dorobantilor 76. szám.

Adómentes uri magánház

közel a vasúthoz, autóbuz megállónál, elfoglalható 4 szoba, elő, fürdőszoba lással, áron alul 300.000 fejezt eladó. Bővebbet Kiss Lajos „Uranul“ irodájában, Városházával szemben Bul. Regele Ferdinand I. 4982

Maculatura papir 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóiban.